

KIOKAN

Skandální komtesa

Říkali jí Tygřice z Forli

JEANNE KALOGRIDIS

Copyright © 2010 by Jeanne Kalogridis

All rights reserved.

Translation © Blažena Kukulišová, 2019

Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu THE SCARLET CONTESSA

přeložila Blažena Kukulišová

Redakční úprava Jana Pleskotová

Grafická úprava obálky Tomáš Řízek

Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,

v edici Klokán, 2019

shop@alpress.cz

Vydání první

978-80-7543-639-9

*Věnuji Helen
za to, že mi zachránila život*

Poděkování

Co nejupřímněji děkuju:

nejlepší přítelkyni Helen Knightové, díky jejíž velkorysosti mohla tato kniha vzniknout;

redaktoru Charlesi Spicerovi, jehož profesionálnosti, vlídnosti, trpělivosti a nadšení se nic nevyrovná;

jeho asistentce Allison Caplinové, s níž je také radost pracovat; svým senzačním agentům, úžasnému Russellu Galenovi a báječnému Dannymu Barorovi;

kamarádce Sherry Gottliebové, která poslouchá mé nářky ohledně zápletky a často mi moudře radí;

Mouse a Billovi, jejichž pohostinnost prozařuje naše dny;

a především Georgeovi, s nímž jsem prožila jednatřicet let, a když jsem psala tuhle knihu, staral se o veškeré vaření, úklid, pochůzky a péči o autorku – *s radostí*. Hrozně moc tě miluju, lásko.

Věž

PEVNOST RAVALDINO

10. prosince 1499

Prolog

Prvního ledna 1500 nastane konec světa, předpovídají kazatelé. Bůh už déle nestrpí zlé skutky darebáků a ztrestá je. Nejslavnější z těch proroků, florentský mnich Savonarola, tvrdí, že Bůh je mimořádně pobouřen bezostyšnou nemravností papeže Alexandra VI., s nímž ve Vatikánu žije šestnáctiletá milenka a jeho nemanželské děti.

Toho strašného dne se prý země bude třást a rozpadat v prach a my hříšníci s hořekováním popadáme na kolena. Provinilci se nedočkají milosti. Budou navždy uvrženi do plamenů. Svět stihne zkáza a po ní přijde nové Boží království.

Za čtrnáct dní budou Vánoce, podle pravověrných nás tedy Boží hněv stihne už za tři týdny. Kdoví, jestli se toho s Catearinou dožijeme.

Teď je půlnoc a za zdmi pevnosti Ravaldino vládne ticho. Ležím na slamníku v komoře, kde se teď místo Caterininych šatů a čelenek skladuje střelný prach a vznáší se tu pach války. Toužebně si přeju spát, ale v těchto dnech spánek nepřichází snadno.

Zvlášť ne dnes v noci při tom rámusu, co vychází z ložnice mé paní. Abych rozproudila krev ve strnulé paži, otáčím se na úzkém a nepohodlném lůžku – na takové spaní nejsem zvyklá. Ležím teď tváří k sametovému závěsu mezi komorou a vedlejší místností.

Závěs je bohužel příliš úzký a šterbinami mezi ním a kameny zahlédnu Caterinu sedící uprostřed velké postele. Ve světle linoucím se z lampy vidím, že je úplně nahá, zalitá teplým světlem, které její kůži propůjčuje medový odstín. I po tolika dětech je štíhlá a s útlým pasem. Sedí zády ke mně rozkročmo na muži, s nímž radostně souloží, hezké svaly na

jejích ramenou, zádech a pažích se vlní a tlustý, dlouhý tmavě blond cop se pohupuje jako kyvadlo.

Její nejnovější milenec Giovanni di Casale pod ní pasivně leží, sténá slastí a vyčerpáním, hlavu má zvrácenou a zpod pevných hýždí mé paní mu trčí dlouhé, kostnaté nohy. Je mu čtyřicet – o pouhé čtyři roky víc než nenasytné Caterině –, ale vypadá o dvacítku let starší. Má prořídle rezavé vlasy a nezdravě bílou pleť. Není voják, je to tajemník mé paní.

Caterina Sforza, hraběnka z Forlì, je i po celém dni náročného výcviku vojáků a přípravy děl dosud plná touhy a elánu. Pustí Giovanniho pihatý hrudník a pomalu se vlní v bocích, jako by chtěla muže pod sebou rozdrtit. Giovanni lapá po dechu.

Radši zavírám oči a otáčím se zády k závěsu. Mám chuť strčit prsty do uší, ale chybí mi energie.

V těchto dnech je i bez takového vyrušení těžké spát. Před týdnem jsme opustily pohodlí Ráje, nádherných komnat ve věži s úchvatným výhledem na blízké Apeniny. Týden předtím Caterina potají poslala vše cenné – krásné šatstvo, šperky, nábytek, koberce a taky všechny svoje děti – do Florencie. Jsme teď v nejbezpečnějších prostorách pevnosti Ravaldino na kraji města Forlì, jemuž Caterina vládne. Je také paní Imoly, většího města, kam se dá dojet za půl dne a teď na něj útočí papežská armáda.

Padne-li Imola, pravděpodobně padneme i my.

V této části věže není moc oken a zdi jsou holé, kamennou podlahu nepřekrývají koberce, kromě postelí je tu jen základní nábytek – s výjimkou pečlivě vyleštěného zrcadla, které si sem Caterina nechala tvrdošíjně přinést. Její slastné výkřiky jsou čím dál hlasitější a vzápětí se k ní připojí i Giovanni.

Krátce poté, co oba hlučně vyvrcholí, se od tlustých dveří ze dřeva a kovu ozve bušení. Zní tak naléhavě, že hned vstanu, přehodím přes ramena šál a odhrnu závěs. Zdvořile odvracím zrak od milenců a jdu rychle ke dveřím.

„Kdo je tam?“ křiknu.

„Ridolfo Nadi, přicházím z Imoly. Nesu vzkaz od svého bratra Dionigiho.“

Pocítím záchvěv naděje, do níž se mísí obavy. Vykouknu špehyrkou, abych se přesvědčila, že je to skutečně on a je sám. Kývnu přes rameno na Caterinu, která stroze nařizuje Giovannimu, ať přivede jejího syna.

Dá mi pokyn, ať otevřu.

Poslechnu a dívám se, jak Giovanni odchází a Ridolfo vstupuje. Oba muži se ocitnou v těsné blízkosti, takže ještě víc vyniká rozdíl v jejich vzhledu. Giovanni je malý a hubený, Ridolfo o hlavu vyšší a třikrát tak široký. Pod pleší má krk tlustý jako Caterininu stehno. Mohutné ruce, v nichž žmoulá čepku, se ale třesou a v kulatém obličejí se zračí strach. Když ho moje paní netrpělivě vyzve, ať jde dál, vykročí k ní. Provází ho pronikavý pach potu a modrou uniformu má potřísněnou olejem od promazávání děl. Místo aby se jen uklonil, padne před hraběnkou na kolena.

S Ridolfem jsem se setkala mnohokrát. On ani jeho bratr Dionigi, kastelán pevnosti v Imole, nejsou žádní zbabělci, avšak teď má v očích tolik hrůzy, že se snad rozpláče. S mou paní samozřejmě víme, co se chystá říct, ale dokud ta slova nevyslechnu, odmítám jim uvěřit.

„Vaše Excellence,“ pronese rozechvělým hlasem, příliš vysokým na tak tělnatého muže. „Přináším zprávy od bratra.“

„Tos už říkal,“ odpoví Caterina a čeká.

Ridolfo se zhluboka nadechne. „Všichni občané, jak asi víte, se bez boje vzdali vojsku vévody z Valentinois. Můj bratr Dionigi se pro vás snažil pevnost udržet, ale... vévodova děla nakonec prorazila hradby. Bratr statečně bojoval, jenže bez podpory města se takové přesile nemohl ubránit.“ Ridolfo sklání hlavu a tiše vzlykne. „Dionigi byl raněn, Milosti, do hlavy. I když věděl, že bude poražen, navzdory bolesti odmítl kapitulovat, neopustil své stanoviště. Vůbec neposlouchal vévodovy hrozby a sliby, je vám tak oddán a natolik ochoten položit pro vás život, že to vévodu dojalo. Poskytl bratrovi třídní příměří, aby mě Dionigi mohl za vámi poslat a ze-

ptat se, zda si přejete poslat posily, aby se pokusily pevnost ubránit.“

Po zádech mi běhá mráz, bojím se, co bude následovat.

Hraběnka z Forlì se odvrací od klečícího obra, rty zkřivené hněvem. „*Parchanti*,“ láteří. „Dionigi by obstál, kdyby před vévodou neroztáhli nohy jako nějaká děvka!“

Mluví o svých poddaných v Imole, kteří se ve strachu z vévodovy armády vzdali ještě dřív, než vstoupil do města.

„Zaplatili za to, Milosti,“ říká Ridolfo. „Nepřátelé vyplnili město a znásilnili všechny ženy, i ty z kláštera. Vévoda si zabral nejhezčí, každou noc prý spí s jinou.“

V Caterině kypí hněv. Přemáhá se, nutí se ovládnout a nasadit do tváře důstojný a sebevědomý výraz. Trvá dlouho, než je schopna promluvit.

„Vévoda z Valentinois ví, že nemám vojáků nazbyt,“ pronáší nakonec. „Pevnost je ztracená, Dionigi dělal, co mohl, zachoval se obdivuhodně. Jak s ním chce vévoda naložit?“

„Dovolí Dionigimu a jeho mužům přesunout se z pevnosti s bezpečným doprovodem do Forlì,“ odpovídá Ridolfo. Hlas se mu znovu roztřeše. „Prý... si brzy přijde i pro vás.“

Caterina jen vytáhne obočí. „Vrať se do Imoly,“ nařizuje Ridolfovi, „a vyřiď Dionigimu náš hluboký vděk. Pověz mu, že ho s uznáním propouštím ze svých služeb, stejně jako jeho muže.“

„Děkuju, Milosti!“ V Ridolfově kulatém obličejí se zračí úleva. Vzhledne usazenýma očima a ptá se: „Smím... tedy, můj bratr si přeje vědět, při vši účtě... Je teď volná i jeho manželka? Může se k němu s dětmi připojit?“

Caterina se krátce zasměje, evidentně zapomněla, že si Dionigiho lojalitu pojistila uvězněním jeho blízkých. „Jistě.“

Zatímco jí Ridolfo horlivě děkuje, Giovanni, milenc a tajemník mé paní, se vrací s jejím nejstarším synem, dvacetiletým Ottavianem. Caterina odvádí tajemníka stranou a šeptá mu podrobné instrukce. Giovanni přikývne a pomůže ohromnému Ridolfovi zvednout se na nohy. Oba odcházejí, Caterina obrací pozornost k synovi a já se snažím nepřekážet.

Caterina se neostýchá poslat mě pryč, pokud chce mít soukromí. Zřejmě si přeje, abych zůstala. Sleduju tedy z uctivé vzdálenosti kousavý rozhovor mezi matkou a synem.

Mladý Ottaviano se matce nepodobá. Je to lenoch bez ctižádosti, nezdědil ani její krásu a inteligenci. Přestože se ho celé měsíce snažila vycvičit v bojovém umění, nevede si zdatně. Ještě pořád má dětsky baculaté tváře a pod dlouhou vlněnou košilí se mu viditelně rýsuje oblé břicho. Se širokým nosem a plnými rty v kulatém obličejí působí apaticky, lhotejně. Hnědé vlasy nosí zastřížené do pážecího účesu v délce tří prstů pod bradou a s rovnou ofinou sahající těsně nad obočí. Rozmrzele si protírá oči a kaboní se, že ho na matčin rozkaz uprostřed noci probudili. Je mu už dvacet a zanedlouho se má stát vládcem Imoli a Forlì, ale panovnické záležitosti ho moc nezajímají, radši je přenechává matce.

Caterina k němu přistoupí a obejmě ho kolem ramen. Ottaviano je jen trochu vyšší než ona a mnohem rozložitější.

„Synu,“ říká úsečně. „Pevnost v Imole padla. Giovanni ti zařídil průvodce, který s tebou pojede do Florencie. Musíš hned odjet. Přichystej se a jdi k západní bráně, kde tě ten muž bude čekat s koněm.“

„Imola padla?“ Ottaviano vypadá překvapeně, jako kdyby čekal, že ho Caterina v tuhle hodinu vytáhla z postele kvůli něčemu jinému. „Víš to jistě, máti?“ Tázavě na mě pohlédne a já sklopím zrak.

„Ano,“ odpoví kategoricky Caterina. „Už jsme o tom několikrát mluvili. Teď musíš jednat.“ Stoupne si na špičky a vtiskne mu polibek na čelo. „Jeď. Brzy se znovu uvidíme tady v této pevnosti, až bude vévoda z Valentinois poražen.“

Ottaviano váhá. „Víš jistě, že budeš v bezpečí?“

Caterina ho se smíchem postrčí. „Neblázni a jdi! Už na tebe čekají.“

Smutně se na ni podívá, asi mu konečně svítá, že by neměl nechat boj s francouzským a papežským vojskem jenom na matce. Caterina ho znovu postrčí, trochu podrážděně. Syn ji políbí na ústa, otočí se a pomalu odchází.

„Povolám tě domů, jen co to půjde,“ zavolá za ním Caterina zvesela.

Když se zavřou dveře, ihned zvažní a ztěžka se posadí na kraj postele. Tiskne dlaně na oči a semkne rty. Jdu si stoupnout vedle ní a chlácholivě jí položím ruku na rameno.

„Jsem v pořádku,“ říká, ale poznám po hlase, že je jí do pláče. Po chvíli jednou rukou popleská matraci. „Giovanni se dnes už nevrátí. Pojď spát sem.“

Lehám si vedle ní. Caterina ještě dlouho nechává lampu svítit, hledí do stropu a přemýšlí. Zavírám oči a předstírám, že spím. Asi tak za hodinu nebo dvě Caterina lampu zhasne, ale poznám podle dechu, že nemůže usnout. Ani já nespím. Bdíme až do svítání, obě plné obav z toho, co nás čeká.

Městem se rychle šíří zpráva o pádu Imoly. Armáda vévody z Valentinois je nedaleko, dva dny pěšího pochodu. Do pevnosti Ravaldino, kam se uchýlila hraběnka z Forlì, přicházejí dva místní stařešinové.

Bohužel u toho setkání nejsem, Caterina se totiž před půlhodinou vykoukala a dovolila mi vzdálit se a využít teplou vodu pro sebe. Jelikož se ale bojím, že příchod těch mužů nevěstí nic dobrého, odbudu koupel co nejrychleji a ještě mokrá se soukám do spodničky a šatů.

Caterinin rozhovor se stařešiny trval jen pár minut. Když vyběhnu z její nové komnaty a ženu se po strmém schodišti nahoru k Ráji, honosnému příbytku, který si má paní nechala postavit v časech míru a kde přijímá všechny hosty, stařešinové ser Ludovico a ser Niccolò už scházejí dolů. Doprovází je jeden z hraběččiných strážců, aby je vyvedl ze spleťtého bludiště, jímž je pevnost Ravaldino.

Muži mě zdvořile pozdraví, ale působí zamyšleně. Jak by ne, když se sem blíží vojsko vévody z Valentinois. Oplatím pozdrav a ustoupím stranou, aby mohli projít. Cítím úlevu, protože vypadají klidně. Zjevně nedošlo k hádce, možná přišli hraběnce vyjádřit podporu.

Běžím za ní s vykasanými sukněmi do skoro prázdné přijímací síně. Stojí na špičkách u okna a dívá se na kamenné nádvoří, kudy ti dva musí projít cestou z pevnosti.

Když vejdu a ukloním se jí, podívá se na mě přes rameno a okamžitě pochopím, že je vše ztraceno.

„Ten mizera! Syn špinavé děvky...“, procedí Caterina přes zaťaté zuby. Rty se jí chvějí, v modrých očích plane hněv. Nehýbám se, zůstávám v předklonu, dokud se neotočí zpátky k oknu.

„Luffo Numai!“ vykřikne. Numai je nejbohatší muž Forlì, působil několik let v městské radě a považuje se za mluvčího zdejších obyvatel. „To je ten zrádce! Přesvědčil všechny, že se mnou nemají šanci, vévodovo vojsko by je povraždilo, takže bude bezpečnější se mu vzdát.“ Divoce se rozesměje. „Však se brzy poučí, co se stane těm, kdo důvěřují vévodovi z Valentinois!“

Zpozorním. „Lidé z Forlì?“ ptám se šeptem.

„Nebudou mě bránit,“ odpoví obrácena k oknu, které se při jejích hněvivých slovech orosí. „Pošlou za vévodou kurýra se vzkazem. A podle mých kajících hostů to byl právě Luffo Numai, kdo občanům navykládal, že kapitulace je pro ně jediná šance na přežití. Mnozí mě chtěli podpořit a bit se za mě, ale Numai je zastrašováním přiměl otočit.“ Zahlédne něco dole a vykřikne: „Tamhle jsou!“

Otočí se ke mně tak prudce, až jí vlají sukně, a překotně vypráví: „Samozřejmě jsem s těmi dvěma jednala zdvořile. Po pádu Imoly nemůžu od zdejších lidí očekávat, že mě budou bránit, ale vím, že nebýt Numaie, udělali by to. Co myslíš, kolik mu vévoda Borgia slíbil peněz? A pochopitelně taky funkci guvernéra, protože on sám nebude schopen na města dohlédnout.“

Caterina na sebe svižně hodí plášť, vyjde z místnosti a schází po schodech dolů. Protože na mě pořád mluví, běžím za ní, celá udýchaná, jak se snažím udržet s ní krok.

„Jen ať si Numai nemyslí, že může jen tak ukrást to, co patří mně a mým synům,“ říká ponuře. „Za tohle zaplatí! Osobně se o to postarám.“

Ocitáme se v úrovni, kde jsou v kamenné zdi vyhloubené tunely pro děla. Caterina mě vede jedním z nich až na konec a křikne na vojáka opodál, ať přivede dělostřelce.

Voják se rozběhne splnit rozkaz a Caterina přistoupí k jednomu z bronzových děl, jehož hlaveň je nakloněna vzhůru pod úhlem pětáctýřiceti stupňů.

Moje paní ví přesně, jak se co dělá. Zkušenou rukou přechuje do hlavně střelný prach a žádá mě, ať z kupky vedle bedny s prachem naberu náruč sena, sloužícího jako ucpávka. Zatímco vkládám do hlavně seno, Caterina jde pro kouli. Je tak těžká, že ji musí uchopit oběma rukama a jít v předklonu. Potácí se námahou, ale přece jen kouli donese k hlavni, kam ji společnými silami vložíme a zatlačíme.

To už se kolem nás shromáždilo šest dělostřelců, kteří se chopí práce.

„Zamířte na Numaiův palác,“ zavelí Caterina, ačkoli dobře ví, že zasáhnout za soumraku přesně tak vzdálený cíl je skoro nemožné. Přesto dychtivě sleduje, jak jeden z dělostřelců s pomocí šňůry, olovnice a kvadrantu proměřuje úhel a nastavuje hlaveň. A když je konečně vše připraveno ke střelbě, má paní zatleská.

„Pro tebe, Numai!“ vykřikne o zlomek vteřiny dřív, než muž naznačí, ať ustoupíme, a zavelí: „Pal!“

Škubnu sebou a přikrývám si rukama uši.

Okamžitě se mě zmocní pocit, že prožívám předpověď karty známé jako Věž. Po dunivém výstřelu se kamenné zdi pevnosti a podlaha pod mýma nohama chvějí. Připadá mi, jako bych v tříšti kamenů padala na zem k jisté záhubě, ke konci všeho co znám.

Děla na Caterinin rozkaz pálí znovu a znovu.

Paní z Forlì a já jsme tuhle zkušenost ve věži prodělaly už dvakrát a přežily jsme, ale potřetí to bude určitě naposledy.

Za ohlušující písně děl vidím náš konec i začátek. A v myslí se vracím do vzdálené minulosti...

ČÁST I

Milán

prosinec 1476 – duben 1477

Kapitola první

Za soumraku se ozývaly výkřiky – hněvivé, ženské, pronikavé. Nebýt kouře a náhlých odmlk zpěváků, ničeho bychom si nevšimli. Bylo osm dní před Vánocemi a stála jsem v lodžii u okna, z něhož se valil lezavě studený vzduch.

Chvíli předtím jsem seděla u krbu v komnatách vévodkyně, kde jedna komorná pražila piniové oříšky – mlsání pro vévodského dědice, sedmiletého Giana Galeazza Sforzu, který netečně civěl do plamenů, zatímco mu chůva kartáčkovala světlé kadeře splývající po křehkých ramenou. Vedle seděl jeho šestiletý bratr Hermes, hřmotný a pomalý v pohybech i myšlení a s hřívou rovných rezavých vlasů. Vlevo od chlapců vyšívala jejich matka, sedmadvacetiletá vévodkyně Bona. S bílým závojem přehozeným kolem hnědých stočených copánků, se rty vyšpulenými a očima upřenýma na jehlu a nit v baculatých rukou působila matronsky. Bůh ji obdařil robustní postavou s krátkými oblými končetinami a kulatým obličejem. Měla malý nosík, hebkou pleť, drobné a vcelku rovné zuby, nízké čelo a husté, výrazné obočí. Celek nepůsobil nepříjemně a myslím, že u dvora vévody Galeazza nebyl nikdo laskavější než ona.

Po levici Bony seděly dvě vévodovy nemanželské dcery, plody flirtu s manželkou jednoho dvořana. Starší Caterina byla ve svých třinácti ukázkou tělesné dokonalosti, pružná a s příslibem plných nader, čistou pleť a hezky tvarovaným nosem, ačkoli měla poněkud tenké rty. Dva další rysy z ní činily skutečnou krásku: bohatá hříva zlatistých kadeří, které na slunci zářily, a tak nádherné modré oči, že ti, kdo se do nich podívali poprvé, bezděky zatajili dech. Efekt ještě zdůrazňovala přirozená sebejistota, čišící z jejího pohledu. Tehdy odpoledne se ale mračila, na práci s jehlou jí scházela trpělivost

a nelíbilo se jí nehybně sedět. V létě by si nevšímalala naléhání vévodkyně, ať se procvičí ve vyšívání, vyjela by si s otcem na hon nebo by venku hrála na honičku s bratry. A to i přesto, že jsou takové kratochvíle zcela nevhodné pro dívku už zasnoubenou, z níž bude do tří let vdaná žena. Caterina se nebála hněvu vévodkyně jednak proto, že Bona neměla zlostnou povahu, a taky s vědomím, že ji má otec v oblibě a zřídka kdy dovolí, aby byla Caterina za něco potrestána.

Totéž se ovšem nedalo říct o její devítileté sestře Chiaře, hubené bázlivé myšce s vypoulenýma hnědýma očima a úzkým, ostře řezaným obličejem. Poslušná a nepřiliš důvtipná Chiara od otce slyšela samá hanlivá slova a držela se raději u Bony, povětšinou se sklopeným zrakem. Dobrosrdečná Bona totiž jednala se všemi vévodovými dětmi se stejnou vlídností a něhou, ať už šlo o vlastního staršího syna, který měl jednou vládnout Milánu a dalším držávám, nebo Caterinu a Chiaru, živoucí důkazy manželova záletnictví. Chovala se hezky i ke dvěma dalším bastardům, už odrostlým synům žijícím mimo Milán v domě nevlastního otce, kde se učili vojenskému umění. Bona sice pobízela nás všechny děti, ať ji oslovujeme jako svou matku, ale pouze Chiara jí říkala maminko. Pro Caterinu byla *Madonna* a já jsem jí říkala *Vaše Milosti*.

Bona byla laskavá i ke mně, nalezenci nejasného původu. Tvrdila, že jsem jako dítě její zostuzené sestřenky ze Savojska spřízněná s francouzským králem. Matně jsem si vzpomínala na krásnou ženu s havraními vlasy, která mi šeptala něžná slůvka ve francouzštině, a taky na hodné chůvy, jež o mě pečovaly poté, co ta žena zmizela. Když jsem se ale Bony vyptávala, odmítla mi sdělit další podrobnosti, prý je lepší, abych nic nevěděla. Přijala mě jako dceru, jejímž osudem bylo stát se nejrozmazlovanější dvorní dámou. Cítila jsem vděk a současně se za svůj původ styděla. Představovala jsem si to nejhorší.

Dostala jsem jméno *Almadea*, boží duše, a přestože se mi zkráceně říkalo Dea, Bona se rozhodně starala, abych svou

duši neztratila ze zřetele. Jako zbožná žena vychovávala všechny děti tak, aby oddaně sloužily Bohu, ale jen já jsem se horlivě řídila jejími náboženskými instrukcemi.

Vévoda vynášel Caterinu do nebe, ubohé Chiaře nadával a mě nechával být. Viděl ve mně jednoduše dívku, jíž se Bona ujala a která dělala společnost jeho zbožňované modrooké a zlatovlasé dceři, o čtyři roky mladší než já. Pokud někdy náhodou zachytil můj pohled, rychle se zase podíval jinam.

Osm dní před svátkem Narození Páně ve vévodově oblíbeném venkovském sídle, pavijiském hradu, kypěl čilý ruch. Služebnictvo se tvářilo ztrápeně, ve tvářích dvořanů se rýsovala nedočkavost. Za další dva dny se všichni ode dvora, několik set lidí, vydají na cestu do Milána a majestátního hradu Porta Giovia. Vévoda tam den před Vánocemi promluví k lidu, bude udělovat milost a rozdávat milodary a po západu slunce v jednom sále slavnostně zapálí *ciocco*, velké vánoční poleno, pro všechny, kdo mu slouží. Oheň bude pečlivě udržován po celou noc. Vévoda, který měl Vánoce odjakživa rád, oslaví jejich předvečer v soukromém rodinném kruhu a na druhý den uspořádá opulentní hostinu.

V této atmosféře očekávání každoročního přesunu poslal vévoda Galeazzo odpoledne k manželce kvarteto zpěváků koled, členy svého pěveckého sboru, nejvelkolepějšího z celé Evropy. Vévoda se příliš nezajímal o výtvarné ani literární umění, jeho vášní byla hudba. Věnoval velkou péči hledání nejnadanějších evropských zpěváků a skladatelů.

Gian Galeazzo, Ermes, vévodkyně Bona, Caterina, Chiara a já jsme seděli u krbu. Vlevo od planoucího ohně stála a nádherně pěla čtveřice dvou starších mužů a dvou mladíků. Komorné za našimi zády balily do velkých truhlic Boniny sváteční šaty. Mladší Ermes seděl na zemi u bratrových nohou a pospával, Gian Galeazzo se způsobně snažil poslouchat. Vévodkyně Bona doufala, že se na hochy přenesou otcův zápal pro hudbu. S Chiarou pilně vyšívaly a Caterina se zabírala dřevěným míčem, hračkou nevlastních bratrů. Štouchla do něj nohou a míč se odkutálel k psovi dřímající-

címu u nohou Bony. Pes – třínohý chudák, jehož se Bona ujala stejně jako mě – na chvíli otevřel jedno oko a hned je zase zavřel a spal dál.

Příbytek vévodkyně tvořila jediná prostorná a pohodlně zařízená komnata: krb s místem k sezení, několik skříní, chránících soukromí k oblékání, a mahagonová postel se závěsy z brokátu. Opodál stála tři lůžka, z nichž jedno za noci, kdy manžel cestoval, sloužilo mně. Bonina komnata se podobala většině ostatních místností hradu v Pavii, dvoupatrové budovy z kamene, kam se pohodlně směstnalo pět set lidí. V každém rohu čtvercového půdorysu stála vysoká věž a rohová apartmá byla vyhrazena nejdůležitějším osobám a lidem ve vysokých funkcích. V horním patře severní věže měl svůj byt vévoda, v západní bydlel jeho dědic, v dalších rozích sídlila knihovna a archiv. V přízemí byl v prostorách věží umístěn reliквиář a věznice. S výjimkou vévodova příbytku vedly ze všech místností dveře do dlouhého společenského sálu nebo lodžie s výhledem na rozlehlé nádvoří. Otevřená lodžie v prvním podlaží sloužila k ubytování služebnictva, méně významných hostů, řezníků, pradlen a pomocných úředníků. Vévoda s rodinou měli v horním patře více pohodlí, lodžie byly chráněny cihlovými zdmi, v nichž ovšem zůstala okna s okenicemi, aby se dal využít letní vánek a v zimě se dovnitř nedostal studený vítr.

Jako holčička jsem ráda běhala po dlouhých chodbách hradu a jednou jsem se rozhodla spočítat místnosti v obou patrech. Je jich tam osmdesát tři a mým nejoblíbenějším místem byl zrcadlový sál s podlahou ze třpytivé mozaiky a stropem z pestře zbarveného skla.

V teple u Bonina krbu jsem se zaposlouchala do zpěvu tak nádherného, že jsem zavřela oči, do nichž se mi draly slzy. Hrdlo jsem měla úplně stažené. Potřetí během poslední hodiny jsem odložila šití, co nejdiskrétněji se vzdálila od krbu, stoupla si k oknu a vyhlédla ven.

Vlevo skomíralo slunce za hustou clonou zimních mraků s hrozbou sněhu, přede mnou se prostírala zahrada, až na

stále zelené stromy a keře pustá. Vzadu za ní se k severu táhla Lombardská nížina a ještě dál, mimo dohled, se tyčily vrcholky Alp. O kus dál na východ se nacházelo Savojské vévodství, kde se narodila Bona.

Stýskalo mi po Matteovi, ale se životem u dvora souvisela nutnost sloužit vévodkyni. Přesto jsem si toužebně přála proběhnout po nekonečné lodžii k jihu do knihovny, kde bych mohla vyjít po schodech na věž a vyhlížet k Římu.

Matteo da Prato sloužil vévodovi jako písař a příležitostný kurýr či vyslanec. Jeho matka zemřela při porodu a otec nedlouho po ní; stejně jako já byl adoptován bohatou rodinou a dostalo se mu vzdělání. Matteoova talentu na luštění cifer a tvoření neproniknutelných kódů si všiml vévodův vrchní tajemník Cicco Simonetta. Poprvé jsem ho viděla, když mi bylo deset a on ve svých sedmnácti nastoupil v Miláně do učení k Ciccovi. Tehdy by mě ani ve snu nenapadlo, že se vezmeme.

Vlastně jsem vůbec nečekala, že se někdy vdám.

Bona si u krbu všimla mé tísně. Když si zpěváci udělali krátkou pauzu, tiše na mě zavolala: „Dnes už nepřijede, Deo. V zimě se cestování vždycky protáhne. Určitě si našli ubytování a někde odpočívají v pohodlí u krbu stejně jako my. A teď musíme zavřít okenice, venku přituhuje.“

Nekomentovala skutečnost, že tak studenou zimu nepamatoval nikdo u dvora.

„Ovšemže, Milosti,“ řekla jsem a závan větru v tu chvíli zčeřil mraky tak, že jsem znovu uviděla ten opakující se výjev. Z temného nebe visel obrys pohupujícího se muže, jako by ho neviditelný Bůh držel za kotník. Druhá noha byla ohnutá v kolenu a celek vypadal jako obrácená čtyřka.

Matteo říkal, že je to *viselec*.

Zavřela jsem okenice, zajistila je zástrčkou a otřela slzy. Otočila jsem se k Boně a snaživě se usmála.

Rozum mi radil, že nemám důvod k obavám. Matteo byl v cestování zběhlý a z Říma do Milána doprovázel papežské legáty, natolik vzácné hosty, že by za špatného počasí nic ne-

riskoval. Byl také ozbrojený proti lupičům a legáti měli tělesné stráže a pomocníky. Má úzkost přesto nepolevila. Toho rána jsem se podivně vyděšená probudila ze sna o meči s dvojitým ostřím, z jehož špičky kapala krev na zmrzlou zem. Nějaký hlas mi šeptal do ucha: *Matteo je mrtvý*.

Před ranní mší jsem za něj v kapli zapálila svíčku, abych si pojistila, že Bůh vyslyší mé modlitby. Bona si toho všimla, a když jsem vedle ní poklekla, chlácholivě mi položila ruku na rameno.

„I já se za něj modlím,“ řekla.

Přiměla jsem se potlačit slzy, mé obavy se však nerozplynuly. Stále mě pronásledovala představa Mattea pověšeného za nohy, bledého a v bezvědomí.

Po mši jsem dostala za úkol dohlédnout na balení věcí z domácnosti vévodkyně před návratem do Milána. Práce mi poskytla milosrdné rozptýlení.

V poledne jsem viděla, že to venku vypadá na sněhovou chumelenici, ale úporně jsem se nutila věřit, že Matteo, nejchytřejší muž, kterého znám, pochopí, že teď musí co nejvíc spěchat. K večeru jsem u Bony zavírala okenice s narůstajícím strachem. Do očí se mi už zase draly slzy.

Pustila jsem se energicky do vyšívání a s každým vpichem jehly opakovala tichou modlitbu: *Bože, ochraňuj mého muže*. Bůh mě jistě vyslyší. Nikdo si nezasloužil ochranu víc než Matteo. A když se za něj modlí i Bona, určitě se nemám čeho bát.

Dělala jsem příliš velké stehy, nejspíš je budu muset vypárat a předělat, ale dnes už ne – světla ubývalo a Bona beztak brzy rozhodne, že je se šitím pro dnešek konec. Mužské kvarteto začalo znovu zpívat nějakou veselou melodii, Bona se usmívala a Caterina podupávala do rytmu.

S očima upřenýma na bílé hedvábí jsem hned nepostřehla příčinu hlasitého třesku, ale jen co jsem vzhledla, viděla jsem, že Francesca upustila železnou lopatku na kamennou podlahu u krbu a pražené oříšky se vysypaly do ohně. Polekaně rozhodila rukama, z ramen jí sklouzl přehoz a jeden jeho kraj spadl do ohně a vzňal se.

Francesca zaječela, po ní vykřikla Bona a vzápětí se přidala chůva, která okamžitě pustila kartáč a zvedla svého svěřence Giana Galeazza z křesla tak prudce, že se překotilo. Ermes se vyděšeně vrhl k matce. Muži z kvarteta se rozběhli ke dveřím.

Zvedla jsem se a odhodlána zabránit požáru vykročila k Francesce, ale Caterina mi zastoupila cestu. S vytřeštěnými modrými očima připomínala vyděšené zvíře. Snažila jsem se ji obejít a dostat se ke krbu, ale odstrčila mě tak prudce, že jsem jen stěží udržela rovnováhu. Proběhla kolem mě s třínohým chrtem v patách a prolétla dveřmi do lodžie.

Bona zvedla z křesla vyděšenou Chiaru a hnala ji a oba chlapce ke dveřím. Zůstala jsem u krbu, abych Francesce pomohla udupat hořící přehoz a koberec, z něhož se valil čmoudlící dým.

Jedna služebná odstrčila pohrabáčem kámen, který celou tu kalamitu způsobil, když vypadl z komína rovnou na lopatku. Další žena přiskočila s kbelíkem vody na umývání rukou a uhasila zbylé jiskry na doutnajících tkaninách.

Ve vzduchu visel pronikavý pach spáleniny a Francesca se rozběhla k oknu, které jsem teprve před chvílí zajistila okenicemi, a pustila dovnitř mrazivý alpský vzduch.

Připojila jsem se k ostatním na lodžii, kde mezitím někdo otevřel okno s výhledem do nádvoří. Chůva odváděla děti do komnaty vévodova dědice v severozápadní věži, zpěváci zmizeli.

Bona zůstala v lodžii u okna, aby se ujistila, že se mi nic nestalo. Viděla, že kašlu, a s mateřskou péčí mě postrčila k oknu. Vystavila jsem obličej bolestně studenému vzduchu a nabírala vzduch do plic. Když kašel polevil, otřela jsem si uslzené oči a ustoupila, abych si vévodkyni prohlédla.

Z incidentu vyvázla bez zranění, její pozornost ale upoutala nová pohroma. Podívala jsem se do dlouhé lodžie táhnoucí se k východu a stejně jako Bona jsem na vzdáleném konci sálu oddělujícího vévodovy prostory od manželčiny uviděla Caterinu. Dívka stála nehybně, otočená zády k nám, zjevně

ve střehu jako kočka, která chvíli poslouchá zpěv ptáčka, na něhož se chystá skočit. I já jsem se zarazila. Z protějšího křídla paláce se ozývalo vyděšené vriskání nějaké ženy.

Patery dveře vedoucí z velkého sálu byly netypicky zavřené a služebnictvo uvnitř působilo zamlkle. Všichni se vytratili, v ložii zůstal jen starý sluha, který zapaloval svíčky v nástěnných svícnech. Musel ten křik slyšet, možná předtím dokonce viděl, jak se ta dáma snaží vyškubnout ze sevření Bruna, nejsilnějšího vévodova strážce. Ale jako všichni ostatní ze služebnictva milánského vévody Galeazza Sforzy se naučil mlčet a předstírat, že nic nevidí ani neslyší.

Výkřiky přicházely z východní strany, z ložie v mužském křídle. Zněly čím dál hlasitěji a sunuly se k severovýchodní věži, kde měl svůj příbytek vévoda.

Pusťte mě, pusťte mě!

Pro lásku Boží...

Pomoc! Pomozte mi!

Okamžitě jsem pochopila, proč všichni tak rychle zmizeli.

Caterina se k nám otočila, modré oči rozzářené, dychtivé. „Madonno,“ zavolala téměř pobaveně na Bonu. „Půjdeme se modlit?“

Bona ztrápeně vykulila velké telecí oči, hned ale ovládla bolest a vykasala sukně. Klidně a co nejdůstojněji kráčela ložii kolem zavřených dveří sálu do rodinné kaple.

S Caterinou jsme šly za ní. Hned za vchodem do kaple vedly vpravo dveře do vévodovy šatny. Kvůli bezpečí a soukromí se z jeho komnat nedalo projít přímo do ložie. Jediná cesta vedla přes kapli a šatnu, za níž se o něco dál nacházela vévodova soukromá ložnice a jídelna v severovýchodní věži.

Druhá cesta k jeho komnatám vedla z východní strany.

Samozřejmě se snažili dostat tu dívku k vévodovi odtud, nenápadně. Nebýt kamene náhodou spadlého do krbu, Bona by slyšela jen zpěváky a nedozvěděla by se nic o násilí, které se děje v příbytku jejího muže.

V kapli voněl vosk horkých svíček. Stěny, podobně jako v komnatě vévodkyně, byly obložené ebenovým dřevem. Do

místnosti za dne pronikalo světlo přes vitráž s podobiznou milánského ochránitele svatého Ambrože, bělovouseho muže s přísným pohledem, který měl na hlavě zlatou biskupskou mitru, a vzadu za ním se prostírala smaragdově zelená zahrada. Teď ale v kapli vládlo přítmí narušené jen září, linoucí se od svíček u oltáře s velkým dřevěným křížem a bronzovou soškou ukřižovaného Ježíše. Jinak byla kaple strohá a studená, Bona totiž věřila, že Bůh věnuje víc pozornosti modlitbám těch, kdo trpí. Proto často nosila pod hedvábnou spodní košilí žíněné roucho. Bezpochyby doufala, že Bůh část její přemrštěné kajícínosti připíše na manželův účet.

Pod oltářem hořely i dvě svíčky, jimiž jsem prosila o ochranu Mattea. Zatímco se Bona vkleče modlila a já jsem zapalovala dvě další svíce – jednu za duši vévody a druhou za jeho oběti –, křik utichl. Poklekla jsem na polštářek vedle vévodkyně, vonící po růžové vodě s příměsí kouře.

Bona měla zavřené oči a baculaté ruce sepjaté. Její rty se neslyšně pohybovaly. Ten, kdo by nevěděl o její osobní trýzni, by si mohl myslet, že je prostě pohroužena do tiché modlitby.

Caterina nepoklekla, stála u dveří z vévodovy šatny a bezostyšně k nim tiskla ucho. Když v mladším věku začínala mít podezření, co se za těmi dveřmi děje, Bona se v podobných případech snažila poslat ji rychle pryč. Dívka ale často neposlechla a rozběhla se do mužského křídla ve snaze zahlédnout otce in flagranti. Jelikož byla silnější, mrštnější a mnohem chytřejší než její chůvy, Bona nakonec vzdala své úsilí, přiznala před Caterinou, že ví o vévodově hříšném počínání, a žádala ji, aby se s ní za otce modlila. Caterina nemínila mrhat časem.

„Pokud otec páchá zlo, proč mu v tom nezabráníte?“ zeptala se rozvážně.

Bona, oddaná Bohu, ale bez filozofického nadání, neznala odpověď. Nakonec od toho upustila a přestala Caterinu usměrňovat, protože byla evidentně stejně paličatá jako otec a nejspíš zdědila i jeho nemravnost.

Zato já jsem vůči vévodkyni cítila nesmírný vděk a snažila jsem se jí ve všem vyhovět. Musela jsem mít tak hrozné rodiče – matka možná byla poběhlice a otec tak nezodpovědný, že se ani nepostaral o vlastní děti –, že se Bona nedokázala přemoci a povědět mi o nich víc. Bála jsem se, že jsem třeba i já nakažena jejich nehoráznou hříšností, a ochotně jsem přijímala veškeré Boniny instrukce ohledně víry.

Bůh je milující a spravedlivý, tvrdila vévodkyně. Možná hned nevidíme výsledky, ale určitě vyslyší pokorné modlitby. Modli se za spravedlnost, Deo, a jednou se jí dočkáš. Modli se, abys dosáhla moudrosti a milovala hříšníky navzdory jejich přečinům.

Věřila jsem jí, často a upřímně se modlila a čekala, až Bůh odmění věrné a ztrestá prostopášníky. Všemocný vévoda měl strážce odhodlané třeba i usmrtit ty, kdo by jejich pánovi chtěli odepřít potěchu. Co jiného mi v sedmnácti zbývalo než modlit se, dělat Boně společnost a být jí oporou?

Ale nebyla jsem taková svěťice jako vévodkyně, nenašla jsem v srdci lásku vůči těm, kdo mají požitek z krutosti. Nenáviděla jsem je a při modlení jsem žádala Boha ne o shovívavost, ale o rychlejší způsob vyměřování trestu.

V duchu jsem si představovala, jak vévoda dívku před chvílí zálučně umlčel. Určitě jí vykládal, že historky o něm jsou prohané a ve skutečnosti je vlídný muž, který jí nechce ublížit.

A ona – nanejvýš patnáctiletá, hezká panna ze slušné rodiny – se celá vyděšená zoufale snaží mu věřit.

Toužebně jsem si přála být mužem, který má meč a přístup k vévodovi Galeazzovi. Příkladla bych se k němu, zatímco tu dívku šepem obelhává, a jedním rázným bodnutím učinila přítrž jeho zločinům. Ale mohla jsem jen odříkat jeden Otčenáš a dva Zdrávasy, než nám Caterina s fascinovaným výrazem sdělila: „Jdou do ložnice.“

Potom se znovu rozlehl křik, zuřivý, zvířecí. Tiskla jsem ruce k sobě a zoufale se snažila potlačit svou fantazii. Z prostoru za zdi se ozývaly duté rány – jako by někdo narážel či třískal do zdi – a cinkot skla. A do toho se mísil oplzlý mužský smích.

Svatá Panno, slituj se nad ní. Pane, dej vévodovi okusit spravedlnost.

„Proč jí nepomůžete?“ zeptala se Caterina. Z jejího hlasu nezněla starost či úzkost, ale zarputilost. „Vždyť jí ubližuje. Bůh si určitě nepřeje, abyste to nečinně snášela.“

Bona odpověděla, aniž by zvedla hlavu: „Jsme ženy, mnohem slabší než muži. Když nám jeho druhové nepomohou, můžeme se spoléhat pouze na Boží lásku a dobrotu.“

Caterina se zatvářila znechuceně. „Jenom zbabělec čeká na Boží zásah.“

Pohněvaně jsem se na Caterinu obořila. „Tak proč se otce nesnažíte napravit vy? Jste jeho oblíbenkyně. Zachraňte tu dívku, zabraňte vévodovi v hříchu.“

Caterina, dosud s uchem u dveří, na mě vyplázla jazyk. Bona zabraná do modlení si toho nevšimla.

„Vůbec mi to nedává smysl,“ prohlásila Caterina. „Nejdřív říkáte, že můj otec hřeší. Pak zase tvrdíte, že si Bůh přál, aby se stal vládcem, a jeho vůle musí být respektována. Když chce spát s pěknými mladými děvčaty, v čem spočívá hřích? A pokud hřeší, proč Bůh projevil tak špatný úsudek a dopustil, aby byl můj otec pomazaný panovník?“

Bona neotevřela oči, ale viděla jsem přes závoj, jak jí po tvářích tečou slzy. Neměla ve zvyku vznášet pochyby ohledně Boha či manžela. „Když se nechceš modlit za otce,“ odpověděla hlasem zastřeným bolestí, „aspoň se pomodli za tu dívku.“

„Vévoda si může dělat, co chce,“ namítla Caterina. Chtěla něco dodat, ale zůstala zticha, protože se odvedle ozvalo volání: „*Duca! Duca!* Vaše Milosti!“ K prvnímu hlasu se záhy přidaly další a zdálo se, že tam vypukla šarvátka.

Caterina vyběhla do sálu zjistit, co je zdrojem rámusu. Za necelou minutu se vydešeně vrátila do kaple a padla u oltáře na kolena vedle Bony.

Brzy nato se v klenutém průchodu do kaple objevili tři muži v pláštích s tasenými krátkými meči. Jeden z nich, vysoký a mohutný, vešel dovnitř. Uviděl dveře do vévodových

komnat a zalomcoval klikou. Zjistil, že je zamčeno, a dal pokyn svým druhům, kteří se do dveří opřeli a pokoušeli se je vyrazit.

Bona se ostýchavě odvrátila.

První muž – měl rovné tmavě hnědé vlasy v délce po ramena, rozdělené uprostřed pěšinkou – se před námi hluboce uklonil, napřímil se a řekl: „Dámy, přijměte mou omluvu, ale jedné příslušnici něžného pohlaví hrozí nebezpečí. Prosíme o shovívavost, abychom tu záležitost mohli dovést ke zdárnému konci.“

Mluvil toskánským nářečím a z jeho vyjadřování se dalo vyčíst, že má vzdělání vyhrazené mužům z nejurozenějších rodin. Mohlo mu být něco přes dvacet, možná i přes třicet, kvůli jeho zvláštnímu vzhledu se to dalo těžko odhadnout. S hranatou čelistí a bradou vysunutou dopředu, spodními zuby viditelně předsazenými a výrazně dlouhým a neobvykle zakřiveným nosem vypadal tak trochu jako soška z hlíny, která musela dlouho čekat, než ji vloží k vypálení do pece, a roztekla se. Možná působil legračně nebo až ošklivě, z očí mu ale číselná vzácná inteligence a choval se sebejistě a důstojně.

Vstala jsem, zdráhavě se uklonila a snažila se při jednání se šlechticem potlačit hněv. „Mylorde, vyrušil jste mou paní při modlení a narušujete posvátný klid v Božím svatostánku.“

Ukázala jsem na jeho dva udýchané druhy vráždící do dveří. Všichni na sobě měli hezké zimní pláště, límce a rukávy lemované hnědou kožešinou z kuny.

„Nejsem šlechtic,“ odpověděl zjevně znepokojen faktem, že hlasité výkřiky přešly v tlumené sténání. „Jsem obyčejný člověk a snažím se pomáhat lidem v nouzi. Prosím, odpusťte. Víím, že jsou to pro vás všechny svízelné chvíle, ale copak nikdo jiný v tomto paláci neslyší, že ta dáma potřebuje pomoc?“

Bona ještě víc sklonila hlavu, zahanbením neschopná promluvit. Caterina dosud klečela, ale se zájmem si muže prohlížela, zvědavá, kam nečekaný zvrat v událostech povede. Než stačil něco dodat, ze vzdálené místnosti někde za dveřmi se ozvalo tiché kvílení a úpěnlivé vzlykání.

Obličej muže, který se vydával za neurozeného, se nakrabil lítostí. Odstrčil své druhy a vši silou vrazil ramenem do dveří. Masivní dřevo se ani nezachvělo. Muž do něj zabušil jílcem krátkého meče.

„Vaše Milosti!“ zavolal takřka rozverným tónem. „To jsem já, váš tajný host, přijel jsem nedávno požívat vaší proslulé pohostinnosti. Dovolte mi trochu se odvděčit tím, že tu mladou dámu doprovodím domů.“ A když se nedočkal odpovědi, křikl bezstarostně: „Jsem odhodlaný, Milosti. Zůstanu u těchto dveří a mí přátelé budou čekat u těch druhých, dokud nám ji nevydáte.“

Otočil se a naznačil svým společníkům, ať jdou ke druhému východu z vévodových komnat. Okamžitě pochopili, odešli a první muž zůstal, ucho přiložené ke dveřím.

Bona se konečně vzchopila. Pokřižovala se, vstala a otočila se k muži. Caterina se také zvedla, ve tváři neskrývaný úžas.

„Vaše Magnificence,“ pronesla Bona tiše a s obvyklou rozvahou, přestože jí pukalo srdce. „Manžel mě informoval, že se mám připravit na příjezd nějakého hosta, ale neřekl mi, že se jedná o vás. Obávám se, že vás v tuto chvíli vzhledem k okolnostem nemohu řádně uvítat.“

Udiveně na ni pohlédl a pomalu k ní vykročil, zamračený. Pak najednou vykulil oči a brada mu poklesla.

„Vaše Milosti!“ zvolal planoucí rozpaky. „Paní vévodkyně!“ Zhluboka se uklonil a zůstal v předklonu. „Nevím, jak bych... moc mě to mrzí... Milosti, prosím, odpusťte mi tu krutou bezohlednost! Úplně jsem ztratil soudnost. Kdybych vás poznal, choval bych se mnohem diskrétněji.“

Schvalovala jsem jeho touhu zachránit dámu v nesnázích, ale nemohla jsem mu odpustit, jaké ponížení Boně způsobil. Neovládla jsem se a hněvivě se na něj obořila: „Jak jste mohl vévodkyni nepoznat, pane, když stojí přímo před vámi? To je chabá omluva za takovou neomalenost!“

Bona ke mně přistoupila a vzala mě za předloktí. „Deo,“ napomenula mě tiše. „Špatně vidí. Teď se musíš omluvit ty.“

Vzadu za námi se Caterina zachichotala. Zaraženě jsem na Jeho Magnificenci pohlédla a on se podíval na mě.

„Dea,“ řekl překvapeně a po tváři mu přeběhl výraz zvědavosti. Vyslovil moje jméno, jako by mu bylo povědomé.

Než něco stihl dodat, všichni jsme se otočili ke dveřím do vévodovy šatny, odkud bylo slyšet blížící se kroky a vrzání vysunované zástrčky. Dveře se pootevřely, Jeho Magnificence se k nim sklonila a vyslechla šeptané instrukce jednoho z vévodových komorníků. Po ujištění, že host rozumí, sluha dveře znovu zavřel.

Muž se otočil k Boně a opět se uklonil. „Vaše Milosti, ještě jednou se omlouvám. Až se zítra setkáme, budu se k vám chovat tak, jak si zasloužíte, a vynasnažím se všechno napravit.“

„Až se zase uvidíme, zítra i napříště, drahý Lorenzo,“ řekla tiše Bona, „nebudeme o tomhle mluvit.“

„Souhlasím,“ odpověděl, rozloučil se kývnutím hlavy s Caterinou a nakonec i se mnou. „Dámy,“ řekl a vykročil lodžii ke druhému vchodu do vévodových komnat.

Jako všichni v Itálii jsem i já slyšela zvěsti o Lorenzovi Medicejském řečeném il Magnifico, Nádherný. Po smrti svého otce se v pouhých dvaceti letech stal de facto vládcem Florencie. Zhlédla jsem ho jen jednou, v roce 1469, když mi bylo devět a žila jsem v domácnosti Bony teprve rok. Lorenzo Medicejský tehdy přijel do Milána, aby se ve zdejší nádherné katedrále spolu se čtyřmi dalšími významnými vládci stal kmotrem Giana Galeazza. Na rozdíl od nás obyčejných smrtelníků byl Lorenzo obdařen takovou inteligencí, smětostí a šarmem, že mohl s milánským vévodou mluvit zcela bez obalu a nevzbudit jeho hněv. Vévoda, který běžně tupil a urážel rodinu, služebnictvo a mnohé ze sobě rovných, se k němu choval s úctou.

Když Lorenzo odešel, Bona se ke mně otočila a se slzami v očích řekla: „Bůh určitě vyslyšel naše modlitby. Poslal ho, aby pomohl té dámě... a učil mě pokoře.“

„Jistě,“ přitakala jsem, ačkoli jsem se rozhodně nedomnívala, že by v Boně po osmi letech manželství s vévodou Galeazzem zůstala třeba jen špetka pýchy. Byla jsem ale vděčná za Lorenzovu snahu zasáhnout.

„Odveď Caterinu,“ nařídila mi Bona. „Postarej se, aby šla do své komnaty a zůstala tam. Pak můžeš dělat, co chceš, dokud pro tebe nepošlu.“

„Odvedu ji k chůvě a vrátím se, chcete-li,“ nabídla jsem jí. Viděla jsem, že vévodkyně potřebuje útěchu. Muselo být těžké vyrovnat se s tím, že má za manžela netvora, a ještě těžší snášet ve zdvořilé společnosti projevy jeho zvrhlosti.

Bona ucukla pohledem a zavrtěla hlavou. Pochopila jsem, že se má paní stydí za slzy, které už nedokáže skrývat. Když jsem Caterinu odváděla pryč, Bona znovu poklekla u oltáře a požádala mě, ať zavřu dveře.

Vyhověla jsem jí a nechala vévodkyni štkát v soukromí.

Jakmile jsme se ocitly v ložnici, Caterina se mi vyškubla a rozběhla se k mužskému křídlu, ale s vyšší postavou a delšími kroky jsem ji snadno dohonila a popadla za předloktí.

Pokoušela se mě setřást, ale držela jsem ji pevně a donutila ji vykročit se mnou k ženskému křídlu.

„Potvoro!“ vykřikla. „Řeknu to otcí!“

„Co? Že plním rozkazy vévodkyně?“ Odmlčela jsem se. „Co by vám otec pověděl, kdybyste se potloukala u jeho komnat?“

Neodpověděla a celá podmračená se přece jen nechala odvést k Bonině komnatě, kde už služebné stihly vyvětrat a uklidit, ačkoli se ve vzduchu dosud vznášel pach spálené tkaniny a oříšků. V severovýchodním rohu opodál měli své příbytky Gian Galeazzo a Hermes a vzadu za nimi, v nejsevernějším koutě dámského křídla, se nacházela takzvaná růžová komnata, pojmenovaná podle růžového moaré pokrývajících stěny. Sloužila jako dětský pokoj Boniným dcerám, pětiměsíční Anně a čtyřleté Biance Marii, už provdané za bratránka Philiberta, savojského vévodu. Vzadu za touto místností měla svou ložnici Caterina. Předala jsem ji chůvě a vyřídila Bo-

nin rozkaz, ale věděla jsem, že až odejdu, vévodova svéhlavá dcera se nejspíš hned pokusí znovu utéct.

Bylo mi to lhostejné. Procházela jsem k jihu nekonečnou lodíí vyzdobenou obrazy. Poblíž komnat vévodkyně visela podobizna Bony pyšně shlížející na Giana Galeazza, jehož držela v náruči. Vedle ní se shromáždili dvořané: vévodova teta Elena del Maino, Emilia Attendoli, která sloužila matce milánského vévody, a Emiliina dcera Antonia. Na dalším portrétu figuroval Hermes a jeho sestřička Bianca Maria a opodál byla zvěčněna desetiletá Caterina s oblíbeným chrtem.

Já jsem na obrazech zachycena nebyla.

Konečně jsem došla k otevřeným dveřím do knihovny v jihozápadní věži. Přestože vévoda nejevil o literaturu zájem, měl tu sbírku písemností nedozírné ceny: vlastnil i kopii Vergiliovy *Aeneidy* s poznámkami psanými rukou Francesca Petrarky.

V prostorné místnosti byli jen tři lidé: knihovník a dva mladí mniši z nedalekého kláštera Certosa. Knihovník působil unaveně, nesměl však nechat knihy bez dozoru. Nevšíkala jsem si jeho mračení, věděla jsem, že odejdu dřív než mniši, kteří si se zbožnou úctou prohlíželi jeden z rukopisů.

Prošla jsem kolem nich ke schodišti, kudy jsem chtěla vyjít nahoru a vyhlížet od jihu manžela.

Na odpočívadle jsem se podívala z okna a všimla si nějakého dění. U vodního příkopu poblíž hlavní brány stáli dva dvořané vedle sluhy, který držel dva koně. V chabém světle lampy jsem viděla, jak se k zemi snášejí sněhové vločky.

Chvilí jsem tam stála a prohlížela si ty lidi. Do tváří jsem jim moc neviděla, ale podle postavy jsem v jednom z mužů poznala Carla Viscontiho, červovlasého člena milánského soudního dvora. Jeho gesta prozrazovala rozbouřené city. Vedle něj stál mnohem starší bělovlasý pán, zřejmě otec.

Od hradu se k nim blížil třetí muž nesoucí bezvládnou mladou ženu. Otec se udeřil do hrudi, rozevřel náruč a přichozí mu dívku předal.

Visconti se netvářil smířlivě, tasil meč a vrhl se na muže, který dívku přinesl. Ten ale ustoupil a zvedl ruce ve smířlivém gestu.

Po několik vteřin se nikdo nehýbal, dvořané nejspíš poslouchali jeho vysvětlení. Visconti zasunul meč do pochvy a působil sklesle. Muž, jehož ohrožoval, k němu přistoupil a položil mu ruku na rameno. Ocitl se přitom na místě, kam dopadalo světlo z lampy.

Poznala jsem Lorenza Nádherného. Něco těm dvěma řekl, sáhl do kapsy a nenápadně Viscontimu podal měšec. Ten ho bez námitek přijal.

Sněžilo čím dál víc a staršího muže to přimělo sednout na jednoho z koní. Visconti a Lorenzo pomohli jeho dceři, která se sotva držela na nohou, do sedla. Visconti a sluha nasedli na zbývajícího koně. Visconti a Lorenzo se vzájemně pozdravili úklonou a pak se trojice mužů rozjela přes padací most.

Zůstala jsem u okna a sledovala, jak se Lorenzo otáčí a zasmušile se vrací do hradu. U vchodu se zastavil a zadíval se ke knihovně, jako by mě tam viděl – asi sotva, když měl tak špatný zrak.

Kapitola druhá

V noci sněžilo. Ráno mraky zmizely, z modré oblohy zářilo slunce a všechno bylo třpytivě bělostné. Bona mě ujistila, že je to den jako stvořený pro cestování a Matteo bude do dvou dnů doma.

Chabě jsem se usmála, má úzkost nepolevila. Měla jsem po probuzení tak stažené útroby, že jsem vůbec nemohla jíst. V kapli jsem poklekla vedle Bony a horoucně se modlila, aby se ke mně Matteo ve zdraví vrátil.

Později jsem si oblékla teplý plášť a sešla do chodby vedoucí k zahradě, kde ležela hromada zelených větvíček. Posbírala

jsem jich plnou náruč a vydala se k manželově komnatě. Nacházela se v prvním patře hned pod vévodovou ložnicí, neda-leko průchodu do zahrady. V horním podlaží měli příbytky jen členové rodiny a nejvýše postavení muži ve službách vé-vody. Hned vedle vévody bydlel Cicco Simonetta, Galeaz-zův tajemník a jeho pravá ruka. To, že měl Matteo k dispozici jednu z nejlepších komnat v nižším patře, bylo uznáním jeho intelligence a oddanosti.

Zastavila jsem se přede dveřmi manželovy ložnice, odlo-žila větev a zašátrala v kapse po klíči. Matteo stejně jako jeho bezprostřední nadřízený Cicco svou komnatu vždycky za-mykal, protože Cicco se od vévody dozvídal všechna státní tajemství a mnohá z nich mému muži prozradil. V těchto ne-bezpečných časech bylo moudré, aby panovníci nechali veš-kerou korespondenci, kterou neměl číst nikdo jiný než ten, komu je určena, zašifrovat. Dvořanům se nedalo vždycky vě-řit. Cicco brilantně ovládal umění šifrování a manžel pro něj pracoval proto, že dokázal vytvářet a pamatovat si šifry, které bylo hodně těžké rozluštit. Matteo se podíval na dopis v la-tině nebo nějakém dialektu a během několika minut ho zašif-roval, což bylo něco neslýchaného. Po sedmi letech, během nichž se ve službách vévody obeznámil s nejdůvěrnějšími zá-ležitostmi, Mattea vybrali pro službu pomocného vyslance pro Řím. Navštívil to město na jaře předtím, než jsme se vzali, a teď se měl vrátit z druhého pobytu. Nekladla jsem otázky, ale byla jsem pyšná. Nepochybovala jsem, že jednal s nejvýše postavenými církevními hodnostáři, možná i se sa-motným papežem.

Odemkla jsem, otevřela dveře a hodila jednu větev na ka-mennou podlahu. Zavřela jsem za sebou, ořela boty o vo-ňavé jehličí a zbytek větviček rozházela po zemi.

Matteo odjel skoro na dva měsíce, ale v místnosti se dosud vznášela jeho vůně: směs rozmarýnové vody, olivového mý-dla, pergamenu a duběnkového inkoustu. Bylo tam chladno, v krbu se dlouho netopilo. Ráno jsem slíbila Bohu, že ty po-divné obavy o Matteovo bezpečí odložím stranou a budu vě-

řit, že vyslyšel mé modlitby a ochránil ho. Na důkaz svého přesvědčení zapálím oheň v krbu, takže se místnost prohřeje, než manžel dorazí domů.

Dříví jsem si přichystala předem, stačilo jen ho pomocí křesadla zapálit. Chvilí trvalo, než se větvičky rozhořely. V podřepu jsem dmychadlem rozfoukávala oheň a myslela na své podivné manželství.

Mnohé ženy se domnívaly, že mám nesmírné štěstí. Matteo se i bez urozeného původu a zázemí bohaté rodiny dokázal vyšvihnout do obdivuhodně vysokého postavení. Navíc byl pohledný – vyšší než většina mužů, štíhlý a s hustou hřívou kaštanových vlasů tak tmavých, že po setmění vypadaly černě. Míval je krátce ostříhané a často přikryté červenou plstěnou čepkou, jakou nosil i jeho pán Cicco. Pleť měl spíš světlou a oči oříškově hnědé s klidným, přemýšlivým pohledem. Na plných rtech se rýsovala jizva, následek dětského úrazu. Mluvil tiše a vlídně. Tu a tam, když byl unavený nebo se zapomněl, se do jeho slov vloudilo rodné toskánské nářečí.

V průběhu sedmi let, kdy Matteo pobýval u dvora milánského vévody, mi byl pořád nablízku. Vyhledával mou společnost, kdykoli to šlo, a vždycky ho zajímalo, jak žiju a jak se mi daří, zvláště při studiu. Chtěl vědět, jestli je na mě Bona hodná, jak moc je Caterina protivná, co ráda dělám, jaké knihy čtu. Na oplátku jsem se vyptávala i já a dozvěděla se, že pochází z Florencie a má za sebou krušné dětství v sirotčinci.

„Vyrůstal jsem tam,“ vyprávěl, „ale potom mě zachránil jeden mecenáš. Získal jsem vzdělání u mnichů ve florentském klášteře San Marco a na univerzitě v Pavii, kde si mě všiml Cicco a vzal mě do učení.“

„Takže ve Florencii nemáš rodinu, k níž by ses mohl vracet?“

Usmál se. „Rodinu ne, mám ale mnoho dobrých přátel.“ A po chvíli váhání dodal: „Líbilo by se ti tam. Nevládne tam strach jako tady...“ Náhle se odmlčel a sklopil zrak, uvědomil si, že mluví o choulostivé politické situaci. „Lidé jsou tam šťastnější a otevřenější. Ve Florencii žijí nejlepší umělci světa, protože je šlechtici podporují.“

„Nic nemůže být krásnější než Milán,“ namítla jsem kategoricky, přestože jsem nikdy nikde nebyla. Cestování jsem se bála, cítila jsem se bezpečně u Bony.

„Až jednou uvidíš Florencii, změníš názor,“ odpověděl.

Nepřikládala jsem přátelství s Matteem velký význam, ale po čase jsem si všimla, že po mně při shromáždění služebnictva pokukuje, a když se naše oči setkají, červená se.

Když mi přibýlo let, možná mě trochu přitahoval, ale vzhledem k Bonině přísné náboženské výchově a touze očistit se od hříchu rodičů jsem nejevila zájem o manželství či tělesné slasti. Svět mi připadal hrůzostrašný, měla jsem štěstí, že žiju pod ochranou Boniných zbožných křídel. Prosila jsem ji, ať mě pošle do kláštera, jenže odmítla. (Za to jsem teď vděčná, neboť jsem se dozvěděla, že tam Galeazzo v opilosti podniká noční návštěvy a prosazuje u těch ubohých žen údajná vévodská privilegia.) Dušovala jsem se, že se nikdy nevzdám a budu sloužit pouze Bohu a Boně.

Vévoda si můj osud představoval jinak. Když jsem dosáhla šestnácti let, nařídil Boně, ať mi najde manžela, přestože jsem neměla věno, takže bylo prakticky nemožné najít pro mě slušnou partii. Po několika měsících manželčina otálení rozhodl, že se provdám za vrchního podkoního z Boniny stáje, nedávno ovdovělého Ridolfa. Ridolfo měl šedivé vlasy a kulaté panděro a ani trochu se nezajímal o umění. Rozuměl jen psům a koním, a nejspíš zas tak moc ne, protože přišel o přední zuby, když se jednomu hřebci nelíbilo, že ho bičuje. Ze stejného důvodu neměli Ridolfa rádi ani psi a tušila jsem, že ho nebožka žena opustila s úlevou, že už nemusí snášet jeho společnost. Ještě než umřela, Ridolfo chlípně pošilhával po mně a ostatních dívkách. U mladé panny by se evidentně obešel bez věna.

Když jsem se dozvěděla o plánovaném sňatku, plakala jsem a prosila Bonu, aby mi dovolila utéct. Soucítla se mnou, ale nemohla se vzepřít manželově vůli.

Potom s vévodou promluvil Matteo a požádal o mou ruku.

Svatba se konala v červenci – obřadu v kapli se účastnila pouze Bona, její dámy, Cicco a Matteovi kolegové písaři. Že-

nich se choval plaše a nepolíbil mě na ústa, ale na čelo. Při malé hostině se díval snad na všechny, jenom ne na mě. Večer jsme oba vypili přemíru vína, svatební noci se zjevně nebála jen nevěsta.

Postel v jeho ložnici byla poseta okvětními plátky růže. Bonina služebná Francesca mi pomohla odstrojit se, Matteo se zatím svlékal za dveřmi skříně. Když Francesca odešla, lehla jsem si do postele, zakryla se a čekala, až se ke mně manžel připojí.

Vynořil se z úkrytu a viděla jsem, že odložil pouze svrchní oděv a má na sobě pořád ještě spodní košili a kamaše. Ukázal na kožešinu před studeným krbem. „Přespím tady,“ řekl, aniž by se na mě podíval.

Užasle jsem na něj zírala, přesvědčená, že jako manželé jsme teď nuceni spolu obcovat, ať chceme, nebo ne. „Proč nejdeš do postele?“

„Pochop, Deo...,“ vysvětloval celý rudý, „nesnesl jsem pomýšlení, že tě nutí do strašného svazku s tím krutým člověkem. Ale...“

„Nemiluješ mě,“ dořekla jsem klidně. Jak jsem se mohla tak zmýlit ve výkladu těch toužebných pohledů? „Vzal sis mě z lítosti, jistě.“

Nabral zhluboka dech, napřímil ramena, sedl si vedle mě a vzal mě za ruku. „Miluju tě víc než kohokoli na celém světě, Deo,“ prohlásil odhodlaně. „A přísahám, že tě budu chránit před zlem a starat se o tebe. Jsem tvůj nejvěrnější přítel, ale víc být nemohu. Rozumíš?“

„Ano. Nelíbí se ti ženy,“ usoudila jsem.

Neradostně se zasmál. „Tím to rozhodně není. Tohle je zkrátka... hodně složitá situace. Brzy ti budu moci vysvětlit, proč musí být vše tak, jak to je. Do té doby mi prosím důvěřuj. A ještě něco...“

Tázavě jsem vytáhla obočí.

„V zájmu bezpečí nás obou musíme předstírat, že jsme manželství dovršili. Dokážeš to, Deo, když víš, že tě mám rád a chci pro tebe jen to nejlepší?“

Z jeho slov i očí číselna upřímná lítost, ale přesto jsem planula hněvem. Musel mi lhát, určitě dával přednost mužům a nechtěl to přiznat, protože jde o smrtelný hřích, a kdyby ta skutečnost vyšla najevo, čekalo by ho zostuzení nebo taky smrt. Zlobila jsem se, že mi nedůvěřuje a nemluví pravdu.

Pustila jsem jeho ruku, popadla péřový polštář a ze všech sil ho s ním udeřila do tváře. Pak jsem se vrhla na postel, otočila se k němu zády a rozplakala se. Ještě ani teď nevím, proč jsem tak trpce plakala, měla jsem spíš cítit úlevu.

Matteo si lehl vedle mě a objal mě kolem ramen. Neodtáhla jsem se a takto jsme strávili celou noc.

Má pýcha byla raněna, ale brzy jsem se vzchopila. Konec konců jsem teď měla něco, co jsem nikdy dřív nepoznala: rodinu, i když ji tvořil jen Matteo. Patřila jsem k němu a on ke mně. A po dětech jsem na rozdíl od jiných žen netoužila – připadalo mi kruté přivést novou čistou duši do tak proradného světa. Matteova společnost mě těšila a rozhodla jsem se spokojeně s ním žít bez tělesného obcování.

Předsevzetí jsou tak křehká.

Myslela jsem, že ho budu mít ráda jako přítele, bratra. Nečekala jsem, že se bude každý den chovat tak pozorně, nosit mi dárky, těšit se z mé radosti. Netušila jsem, že budu v posteli předstírat spánek, zatímco se Matteo pozdě večer sklání k psacímu stolku, a po očku se dívat, jak světlo z lampy propůjčuje jeho kůži zlatý nádech a ve vlasech mu jiskří měděné záblesky.

Ve dne pracoval s Ciccem v mužském křídle a já jsem pobývala u Bony. V noci se v naší komnatě zabýval nejtajnějšími projekty. Byla jsem pyšná, že mu je Ciccو svěřuje, a současně mě zlobilo, že mu nakládá takovou přemíru úkolů. Matteo se choval diskrétně, nikdy o své práci nemluvil a nechal dokumenty tam, kde bych je mohla vidět. Někdy četl, povětšinou ale psal. Jakmile skončil, uložil listiny do úkrytu v dřevěném táfflování a zamkl ho klíčem, který nosil na kožené šňůrce kolem krku.

Jednou, když pracoval, jsem procházela kolem stolu a zahlédla šifrovaný text, který zručně tvořil. Snažila jsem se za-

pomenout na to, co jsem viděla, ale měla jsem od Boha dar, o němž věděla jen Bona a na její vyděšené naléhání jsem nikomu neprozradila, že ho mám. Pokud jsem viděla nějaký psaný text, ať už ve své mateřštině, ve francouzštině či latině, pamatovala jsem si ho navždy.

Zatajila jsem tu skutečnost i před Matteem, protože mě uklidňovalo vidět ho tam, když usínám, a nechtěla jsem, aby si myslel, že jsem příliš zvědavá.

Jednou v noci jsem se probudila a zjistila, že ještě sedí u stolku, ale oči má zavřené a na rtech mu pohrává úsměv. Domnívala jsem se, že spí a něco se mu zdá, ale jen co jsem se pohnula s úmyslem vstát a odvést ho na lůžko, trhl sebou a otevřel oči.

„Myslela jsem, že spíš,“ řekla jsem polekaně.

„Přemýšlím,“ vysvětlil mi stručně. V očích měl mimořádně zářivý a láskyplný pohled. „Kdyby ti to nevadilo, rád bych ještě chvíli pokračoval.“

„Posluž si.“ Snažila jsem se usnout, ale nešlo to. Pořád jsem myslela na jeho výraz.

Matteo se mnou jednal vždy trpělivě a vlídně. Viděla jsem ho rozzlobeného jen jednou. Cicco tehdy večer kopnutím rozrazil dveře naší komnaty a strčil do Mattea tak prudce, že manžel spadl na zem a rozrazil si ret. Vrhla jsem se k němu a pomohla mu do sedu, ale odstrčil mě, třásl se hněvem. Snažil se vstát a Cicco ho kopancem srazil na podlahu.

„Blázne!“ vyštěkl. Cicco byl o čtyřicet let starší než Matteo, šedovlasý, vysoký a zavalitý. „Chceš se zabít? Zůstaň tady, strč hlavu do studené vody a nech ji tam, dokud nebudeš schopen jasně uvažovat!“

Otočil se a s prasknutím dveří vyšel ven.

Ošetřila jsem Matteovi rány – kromě krvavé praskliny na horním rtu ve stejném místě, kde mu zůstala jizva z dětství, měl zle zhmožděnou kůži kolem oka. Jemně jsem se zeptala na důvod hádky, ale Matteo celé hodiny nepromluvil. Napadlo mě, že možná viděl, jak lodžii vlečou nějakou ženu k vévodovi, a pokusil se zasáhnout. Po tolika letech v jeho službách ho mělo napadnout, jak to dopadne.

Té noci jsme nemluvili. Nechtěl ani ulehnout do postele, sedl si ke stolku, ale nepracoval, jen mlčky hleděl na úkryt v táflování.

Někdy po půlnoci jsem se probudila a viděla, že lampa do-
sud svítí a Matteo sedí na stejném místě.

„Co tam pořád děláš?“ zeptala jsem se tiše.

Dlouze vzdychl. „Snažím se vidět věci tak, jak ve skuteč-
nosti jsou.“

Jeho hlas zněl kupodivu optimisticky. Bosá jsem šla za
ním, sfoukla plamen v lampě a odvedla ho do postele. Spal
s paží kolem mých ramen. O hádce s Ciccem víckrát nepadla
zmínka.

Týdny plynuly. S Matteem jsme při každé hostině seděli
vedle sebe, tančili spolu a zářili štěstím, jak by novomanželé
měli. Rděli jsme se při žertech o manželských slastech, jichž
si zajisté užíváme, a na otázky ohledně případných dětí odpo-
vídali úsměvy a krčením ramen.

Byla jsem čím dál zamilovanější. Neměla jsem to v úmyslu,
nevěřila jsem, že by nějaký muž mohl být vlídný jako Bona,
nebo dokonce upřednostňovat mé potřeby před svými. Ne-
chácala jsem, proč se Matteo vyhýbá mému objetí, když jsem
ani po každodenním pozorování nezaznamenala, že by ho při-
tahovali spíš muži než ženy.

Koncem srpna jsem začala experimentovat s drobnými
projevy přízně. Při jednom pikniku jsem ho po tanci odvedla
k jezírku v zahradách. Na vodní hladině se zrcadlil měsíc,
ale zvedla jsem hlavu k nebi a ukázala na shluk třpytících se
hvězd.

Prozradila jsem manželovi své tajemství. Věřila jsem, že
mi porozumí.

„Podívej na ty hvězdy,“ řekla jsem. „A chomáčky mraků
vedle nich. Dohromady to vypadá jako obrácená čtyřka.“

„Máš pravdu,“ uznal.

„Vlastně je to člověk, vidíš? Má hlavu dole, jednu nohu
rovnou a druhou ohnutou tak, že tvoří čtyřku.“

„Viselec,“ zašeptal tónem, z něhož jsem nic nevyčetla.

„Možná,“ odpověděla jsem a zapojila fantazii. „Kdyby mu nasadili oprátku kolem kotníku, pověsili ho hlavou dolů a ohnul by nohu v koleni... Matteo, ten muž jsi ty.“

Sledovala jsem jeho reakci. Čekala jsem, že se usměje a bude to považovat za bizarní žertík. Ale prohlížel si mě se stejným zápallem, jaký věnoval šifrářům.

„Co to znamená?“ zeptal se.

Znovu jsem se podívala na pověšeného muže a zaplavily mě obavy. Budou se dít zlé věci, ale přinesou něco hodně dobrého. Něco, co Matteo upřímně schválí.

„Přicházejí změny,“ řekla jsem a radši neupřesnila, že budou nesnesitelně tvrdé.

Matteo se zachvěl v chladivém vánku. „Jak často vídáš tahle... znamená, Deo?“

„Jsou všude,“ odpověděla jsem, povzbuzena tím, že se mi nevysmál. „Občas si jich všímám, asi častěji než ostatní. Jsou ale vždycky pravdivá.“ Zaváhala jsem. „Bona říká, že pocházejí od ďábla.“

„Bona se mylí,“ vyhrkl a hned se zarazil. „Víš o tom ještě někdo?“

„Ne. Doufala jsem, že bys to mohl pochopit.“

„Rozumím tomu. A s Bonou ani s nikým jiným už o tom nemluv.“ Odmlčel se. „Ta znamení nejsou ďáblovlo dílo. Někteří lidé ale věří, že ano, takže je lepší nechat si to pro sebe. Tyhle věci se trestají smrtí.“

„Budu o tom mluvit jen s tebou.“

„Toho bych si cenil – když něco uvidíš a usoudíš, že bych to měl vědět.“ Pak dodal vroucněji: „Musíš být tím, kým jsi, Deo, a nepotlačovat takový talent. Ale měli bychom o něm vědět jen my dva.“

Usmála jsem se, potěšená, že s manželem sdílíme tajemství.

Znovu vzhlédl k nebi. Využila jsem té chvíle a přitiskla mu ruku k teplé tváři. Usmál se, ale vzápětí se odvrátil a šel se připojit k ostatním.

Nedala jsem se tak snadno odradit. Místo ctnostných polibků na tvář jsem ho tu a tam políbila na ústa. Chválila jsem

jeho pohledný zevnějšek, dávala najevo, že vím, jaké mám štěstí, že je můj manžel, a jsem vděčná za jeho vlídnost. Když pracoval i dlouho po půlnoci, šla jsem za ním, položila mu hlavu na rameno a přemlouvala ho, ať jde spát. Toužila jsem po jeho dotecích, a přitom se jich bála.

Pokaždé mě čekalo jemné odmítnutí. Matteo se mým polibkům vyhýbal, a pokud jsem ho držela za ruku příliš dlouho, jemně vyprostil dlaň z mého sevření. Na mé komplimenty reagoval upjatými úsměvy a odvrácenými pohledy. Začátkem listopadu se jednou večer usadil u stolu a já v noční košili prohrábla oheň a pronešla přes rameno:

„Bylo by to až tak strašné, kdybychom skutečně žili jako muž a žena?“

Dlouho mlčel a pak tiše odpověděl: „Miluju tě, Deo. Ale ne tím způsobem.“ Po krátké odmlce dodal: „Za pár dní pojedu do Říma. Cicco mě požádal, abych tam jel v zastoupení vévody. Až se vrátím, snad ti dokážu vysvětlit, jak se věci mají. Možná spolu někdy pojedeme do Florencie a sejdem se tam s mými přáteli.“

„Florencie!“ zabručela jsem. „Jak to s tím souvisí?“

„Kdybys tomu rozuměla, nezlobila by ses,“ řekl sklíčeně. „Prosím, Deo, ještě mi nějakou dobu důvěřuj.“

Neodpověděla jsem, jen jsem párkrát zuřivě štouchla pohrabáčem do ohně a šla si lehnout. Nakonec jsem přemožena sebelítostí usnula.

O několik hodin později jsem se probudila. V místnosti byla tma, okno zajištěné okenicemi. Matteo ale neležel vedle mě a po chvíli jsem zjistila, že chodí bos po místnosti a gestikuluje pažemi. Slyšela jsem také, že něco mumlá, a jakmile si mé oči zvykly na nedostatek světla, připadalo mi, že kreslí ve vzduchu hvězdy a ty potom spojuje s kruhem.

Po zádech mi přejel mráz. Hvězdy a kruhy patřily do říše magie a Bona mi vštěpovala do hlavy, že tyhle věci pocházejí od ďábla. Trochu jsem se bála, ale cítila jsem i zvláštní útěchu, protože Matteův kruh zahrnoval celou místnost včetně postele, kde jsem ležela. Byli jsme oba chráněni před zlem, číhajícím mimo kruh.

Matteo ve tmě nevzýval démony, spíš to vypadalo, jako by se s hlavou natočenou k nebi modlil.

Ráno jsem o tom nemluvila a mlčela jsem i v dalších dnech, přestože v kreslení hvězd každou noc pokračoval. Při balení věcí do Říma působil zamyšleně. Chvillemi jsem měla pocit, že se mi chystá prozradit velké tajemství, ale cosi mu v tom bránilo.

Ráno i večer jsem se v kapli po boku Bony modlila, ať Matteo koná dobro, ne zlo. *Bože, dej, aby mě miloval, a ochraňuj ho.*

Odjel za svítání v chladném listopadovém ránu. Nechtěl, abych ho doprovodila ke stáji. Když jsem se chystala vyjít s ním z naší komnaty, zastavil se a řekl: „Deo, rozloučíme se tady a pak mě nechej jít.“ K mému údivu mi sevřel obě ruce a zadíval se mi do obličeje. Oči měl rozzářené a plné lásky. Myslela jsem, že mě políbí na ústa, ale zmýlila jsem se. Místo polibku si něco sundal z krku a podal mi to. Udiveně jsem se dívala na koženou šňůrku, která mu visela z dlouhých prstů. Na šňůrce byl černý klíček.

„V případě nouze ho použij,“ řekl Matteo.

„Patří k té skryši v táflování?“ zeptala jsem se nevěřicně. „Té, kam ukládáš papíry?“

Přikývl.

„Proč nedáš klíč Ciccovi?“

„Ty papíry nejsou pro něj,“ odpověděl tónem, z něhož mi naskočila husí kůže. „Jsou určené tobě, a jen za mimořádných okolností. Když budeš v nouzi.“

„Nic takového se nestane,“ namítla jsem, vzala klíč a pověsila si ho kolem krku. Hlavou mi vířily otázky. *Pro koho jsi pracoval, když ne pro Cicca? Proč? Co je v těch papírech?* Mlčky jsem sledovala, jak se chystá odejít. „Pohlídám ho, než se vrátíš domů.“ O Vánocích, pomyslela jsem si a bodlo mě u srdce. Bude tak dlouho pryč!

„Deo,“ zašeptal a znovu mě chtěl vzít za ruce, ale zvedla jsem paže a objala ho. Tentokrát mi objetí oplatil. „Moje Deo,“ zopakoval a věnoval mi další láskyplný pohled. „Bůh tě opatruj.“

„I tebe.“ Snažila jsem se udržet hlas v klidu. „Ach, Matteo, dávej na sebe pozor!“ Nejradši bych ale zvolala: *Nejezdi tam!* Tolik jsem se bála, že ho ztratím.

Sehnul se a dal mi bratrský polibek na ústa. „Shledáme se, Deo.“

„Jistě,“ přitakala jsem, Matteo se otočil a odkráčel.

Po celou dobu, kdy byl manžel pryč, jsem nocovala na malém lůžku v nohách Boniny postele, kde jsem spávala před svou svatbou. Matteoova komnata teď působila pustě a prázdně, nechtěla jsem v té posteli spát sama.

Než jsem odešla, prohrábla jsem naposledy žhavé uhlíky v krbu, a když vyšlehly plamínky, uviděla jsem nahodilý vzor z větviček, které jsem předtím hodila na polena: obrácená čtyřka. Viselec.

Kapitola třetí

Bona byla ráno mimořádně veselá. Manželovy násilnické nevěry jí obvykle otráslly a zůstala několik dní smutná a zamlklá, ale jen co jsem tentokrát vešla do její komnaty, radostně mi sdělila, že vévoda Galeazzo vyhověl její žádosti, aby mohla „tajného hosta“ uctít obědem. Prý se nejdřív zdráhal, ale Lorenzo chtěl horlivě napravit to, jak „dámy vylekal v kapli“.

Šlo jenom o malou hostinu v soukromé jídelně milánského vévody, místnosti s neobvykle vysokým klenutým stropem a podlahou pokrytou nádhernými perskými koberci, které měly tlumit kroky obsluhujících a cinkání číší a talířů. Dvě okna vedoucí na sever a na východ byla zajištěná okenicemi, aby dovnitř nefičel mrazivý vzduch, v krbu ovšem plápolal

oheň a linul se odtud takový žár, že jsem se hned po příchodu zpotila. Kolem okna směřujícího k východu visely po obou stranách velké tapiserie a na ostatních zdech se skvěly vymalované květinové vzory. Ale z mého pohledu bylo ještě pozoruhodnějších osm dlouhých oválných zrcadel – čtyři na zdi za stolem a další čtyři vpředu, takže vévoda viděl nejen svůj odraz, ale i všechny ostatní před ním i za ním. Díky tomu a čtyřem ochutnávačům, kteří okusili vše, co se mělo ocitnout na Galeazzově talíři nebo v jeho poháru, si tu mohl připadat v bezpečí – i on sám si totiž uvědomoval, že si vysloužil mnoho nepřátel.

Když jsme tam hodinu před polednem přišly, Lorenzo už na nás čekal. Široký úsměv v jeho tváři sice zdůrazňoval vysunutou bradu s předsazenými zuby, ale celek díky němu nepůsobil tak nevzhledně. Přišel bez doprovodu, oblečený do dlouhé jednoduché tuniky z šedé vlny. Neměl na sobě žádné šperky a vlasy zůstaly rovné, nenakadeřené. Boně se ale uklonil a políbil jí ruku s vytříbenou elegancí pravého dvorana. Přestože se před ní prezentoval jako obyčejný člověk, sebejistotou a vyrovnaností prozrazoval, že je jí roven. Caterině se dostalo stejného přijetí. Já jsem žádný pozdrav nečekala, Lorenzo se však přede mnou hluboce uklonil, a když jsem udělala pukrle, řekl vlídně: „Dea, že ano? Jste manželka Mattea da Prata?“

„Ano,“ odpověděla jsem a začervenala se. Nebyla jsem zvyklá, aby si mě všimal někdo jiný než Bona.

„Znám vašeho muže už mnoho let,“ sdělil mi. „Vlastně jsem vévodovi doporučil, aby ho vzal do svých služeb.“

Zaraženě jsem na něj hleděla, netušila jsem, co mám odpovědět.

Vévoda Galeazzo se opozdil, Bona a Lorenzo museli půlhodinku zdvořile konverzovat. Jako první dorazil tajemník Cicco Simonetta, hřmotný muž, jehož by si někdo mohl splést s nějakým venkovským křupanem, nebýt vybraného oděvu a bystrého pohledu. Cicco, před nímž vévoda neměl žádná tajemství, Lorenza pozdravil bez úsměvu a velmi zdrženlivě.

Nakonec se v doprovodu tří ozbrojených stráží dostavil Galeazzo – bez obvyklého hlaholení trumpet, protože o Lorenzově návštěvě mělo vědět co nejméně obyvatel hradu. Vévodova pýcha však vyžadovala, aby jeho příchod provázeli chvalozpěv v podání jednoho z vykastrovaných tenorů, kteří nám předchozího dne zpívali v Bonině komnatě.

Galeazzo Maria Sforza měl za měsíc oslavit třiatřicáté narozeniny, byl na vrcholu sil. Jako všichni Sforzové měl svalnatou, robustní postavu a vášnivou zálibu ve sportování. Stříh jeho šedozelené hedvábné tuniky s vyšívanými bronzovými liliiemi a bílým hermelínovým límcem dával vyniknout mohutnému hrudníku a ramenům. Módně zvlněné vlasy, nahoře přikryté červeným čepcem, rámovaly obličej, jehož dominantu tvořil výrazný nos, který si vévoda v mládí přerazil, o čemž svědčil hrbol na kořeni. Kolem zelených očí se rýsovaly kruhy a na tenkých rtech setrvale pohrával arogantní úšklebek.

Tohle byl muž, který nařídil, aby jednoho z nepřátel přibíli hřebíky do rakve, než ho zaživa pohřbí. Místo aby se zachoval šlechtetně k hladovému pytlákovi, jenž v Galeazzově loveckém revíru chytil zajíce, surově ho donutil nacpat do sebe zvíře i s kožešinou, což ten ubožák nepřežil. V záchvatu žárlivosti Galeazzo usekl ruce dvořanovi za to, že objímal jednu z jeho bývalých milenek. Nenarodil se bezcitným rodičům, jeho otcem byl statečný bojovník Francesco Sforza a matkou houževnatá, ale laskavá Bianca Maria Visconti, dcera milánského vévody. Byli laskaví a všemi oblíbení, a když jejich nejstarší syn dorůstal, jeho arogance a krutost je mátl. Po otcově smrti vznesl Galeazzo nárok na vévodský titul a odmítl matčiny rady. Zemřela na záhadnou horečku – lidé si šeptali, že ji vlastní syn nechal otrávit.

Zpěvák dopěl, Galeazzo se na mě podíval a hněvivě se na manželku obořil: „Co *ta* tady dělá? Chtěl jsem, aby o tomhle vědělo co nejméně lidí!“

Zatímco jsem upřeně hleděla na koberec, Lorenzo pohotově přispěchal s vysvětlením, že si to tak přál, protože nás včera vyrušil při modlení a chtěl se nám všem omluvit.

Galeazzo se mračil a bála jsem se, aby po jemné narážce na včerejší incident s křičící mladou ženou hněvivě nevybuchl, ale místo toho se upjatě usmál.

„Jak se vám daří, Lorenzo?“

„Dobře, Vaše Milosti, zvláště ve společnosti tak hezkých žen.“ Ukázal na nás tři, Bonu, Caterinu a mě.

Galeazzo se zazubil. „Opravdu je moc krásná, že ano?“ Rozplýval se pýchou, vzal Caterinu za ruku a políbil ji na ústa. Dívka se uklonila a škodolibě se na nás podívala.

Její otec přistoupil k Lorenzovi, potřásl si s ním rukou a pak se oba přátelsky poplácávali po ramenou. Takový projev sympatií jsem u Galeazza ještě neviděla, nechoval se tak ani ke svým bratrům. Milán a Florencii pojilo pevné spojení, Lorenzův dědeček Cosimo před mnoha lety podpořil Galeazzova otce, když vznesl nárok na vévodský titul.

Vévoda se začal Lorenza vyptávat na cestu z Florencie a mě si už nevšímal. Vykročil k masivnímu ebenovému stolu a jeden ze sluhů hned přiskočil, aby mu vytáhl židli. Galeazzo se posadil, luskl prsty a další sluha mu hbitě vložil do ruky zlatou číši. Všichni jsme se posadili na místo, které nám Galeazzo určil: Lorenzo po jeho pravici, apatický Cicco vlevo od něj, Bona přímo před manželem, Caterina naproti Lorenzovi a já vpravo od Bony.

„Přineste víno a jídlo, rychle,“ obořil se vévoda na dva muže, kteří zapalovali svíčky v těžkých svícnech na stolech. „Mám hlad a Lorenzo nemůže ztrácet čas.“ Podíval se na Bonu a nemaleně jí nařídil, aby hned po jídle odešla i s námi dvěma, protože muži musí hovořit o soukromých záležitostech.

Lorenzo ho zdvořile požádal, aby tedy mohl vévodkyni předat dárek za její pohostinnost s nadějí, že mu promine jím způsobené nepřijemnosti.

Pokud Galeazza popudila druhá nenápadná připomínka ženy, kterou včera znásilnil, nedal to najevo. Mlčky přikývl a sledoval, jak Lorenzo vytahuje z kapsy tuniky krabičku potaženou červeným sametem a ozdobenou malými diamanty.

„Pro vás, Milosti.“ Povstal, aby Boně krabičku podal přes stůl. „Doufám, že vás tento skromný dárek potěší.“

Vévodkyně v tu chvíli zapomněla na rozpaky. „Vaše Magnificence, drahý Lorenzo,“ děkovala rozzářeně. „Jste nanejvýš vítaný host... a nesmírně pozorný.“ Vzala si od něj krabičku a držela ji tak, že se diamanty ve světle svíček třpytily. „Je krásná.“

„Nahlédněte do ní,“ pobídl ji Lorenzo.

Vévodkyně opatrně odklopila víko. V krabičce byl balíček karet z pergamenu zpevněného sádrou.

Snažila se to svou reakcí neprozradit, ale věděla jsem, že karetní hry neschvaluje. S nuceným úsměvem rozvázala hedvábnou stužku. Zírala jsem spolu s ní na zadní strany karet vyzdobené květinami ve vázách a lemované anděly.

„Moc pěkné,“ řekla Lorenzovi. „Děkuju.“

„Otočte je,“ vyzvala ji netrpělivě Caterina.

Bona poslechla a spolu s Caterinou zatajila úžasem dech.

Přední stranu karty pokrývalo lístkové zlato, do něhož byly pečlivě vyryty jemné geometrické obrazce. Na tomto třpytivém pozadí se skvěl obrázek žebráka, mladého bosého muže v potrháných hadrech a s holí opřenou o rameno. Stál na kraji temné propasti a vzadu za ním se prostíraly smaragdové a safírové pahorky.

Bona karty rozložila a prohlížela si je, jednu po druhé. „Jsou krásné,“ hlesla.

„Vím, že máte ráda ilustrované rukopisy,“ vysvětloval Lorenzo. „Doufal jsem, že se vám ta sada karet bude líbit. Tahle první se jmenuje Blázen.“

Galeazzo se rozesmál. „Á, trumfové karty! Mí společníci budou ohromeni!“ Šibalsky na Lorenza mrkl. „Další způsob, jak můžu prohrávat peníze v karbanu.“

Vévodkyně se napjala, Lorenzo si toho všiml a diplomaticky Galeazzovi odpověděl: „Ano, opravdu jsou to trumfové karty, ale tahle sada je mimořádná. Někdo by mohl dát přednost vážnějšímu využití.“

Galeazzo se zmateně zachmuřil. „Třeba jakému?“

„Věštění budoucnosti.“

Vévoda vytáhl obočí a podíval se na karty s obnoveným zájmem. „Opravdu?“

Bona vedle mě zafala pěst. Viděla jsem to jenom já a věděla jsem, že má strach a chtěla by se pokřižovat. „Pocházejí od ďábla,“ zašeptala tichounce, ale Lorenzo to kupodivu slyšel.

„Rozhodně ne, Vaše Milosti,“ řekl. „Odhaluji, co si Bůh přeje, abychom viděli z budoucnosti. Může pak lépe ovlivňovat naše duše. Ale připouštím, že se ty karty možná dají zneužít těmi, kdo mají v srdci zlo.“

Víc jsem neslyšela, protože Bona otočila dvanáctou kartu a zírala jsem na obrázek muže visícího hlavou dolů na provaze, který měl uvázaný kolem kotníku. Ruce měl skryté, bezmocné za zády, a volnou nohu v koleni pokrčenou tak, že spolu s druhou tvořila obrácenou čtyřku.

Uchváceně jsem po kartě sáhla a prohlížela si ji. Muž na kartě měl zlaté kadeře a otevřené oči, ale viděla jsem v něm Mattea s tmavě hnědými, rovnými vlasy a zavřenýma očima, rysy bledé a mrtvolně nehybné. Matteo, bezvládný a umírající...

Byl to stejný obrázek, jaký jsem vyčetla z hvězd, z ohně. Navzdory planoucímu krbu mě zaplavil chlad. Matteoovi hrozila smrt a nemohla jsem udělat nic, čím bych tomu zabránila.

„Deo.“ Bona mi vyškubla kartu. Vzhledla jsem a uvědomila si, že ostatní hovoří o něčem, co už dávno nesleduju. Mezitím nám přinesli polévku tak horkou, že se z ní v talíři přede mnou kouřilo.

Lorenzo se na mě upřeně díval. „Deo,“ zeptal se tiše, „co vidíte?“

„Svého manžela,“ odpověděla jsem ohromeně.

Ukázal na kartu. „To je Viselec. Ale podívejte, nevzpouzí se.“ *Poddal se zlým silám*, domyslela jsem si, ačkoli Lorenzo mlčel, *s úmyslem obětovat se*.

„Něco tam vidíš?“ zvolal vévoda zvesela. „Může nám předpovědět budoucnost?“ Nevšímal si Bonina napjatého výrazu a nařídil mi, ať karty pomíchám a věštím z nich. „Před dámmi žádný karban,“ zachechtal se.

Bona mi karty strnule podala. Caterině jiskřily oči zvědavostí a pobavením z našich rozpaků. Galeazzo znovu luskl prsty na znamení, ať sluha odklidí můj talíř.

Přestože byly karty velké a nepoddajné, připadaly mi teplé, skoro jako živé. Hleděla jsem na ebenovou desku stolu a cítila, jak se přítomnost rozplývá.

Položila jsem karty na stůl obrázky dolů a důkladně je promíchala, až už nikdo nevěděl, kde jsou ty, které Bona otočila. Posbírala jsem je, rozložila do vějíře a vyzvala Galeazza, ať jednu vybere.

Podíval se nadšeně na Lorenza a ukázal prstem. Zvedla jsem kartu, kterou zvolil, a přistrčila ji k němu, ale usoudila jsem, že ještě nenastal čas ji otočit.

„Teď Jeho Magnificence,“ řekl vévoda.

Lorenzo se na mě povzbudivě usmál. Setkání s člověkem, který odhalil mou schopnost rozpoznat znamení, bylo znepokojivé, ale přesto jsem k němu cítila důvěru. Podala jsem mu kartu, vedle níž poklepal na stůl. Nakonec si vybral i Cicco, bez komentáře a aniž by jakkoli prozradil své pocity.

„Mají si kartu vybrat i dámy, Milosti?“ zeptal se Lorenzo zdvořile.

Galeazzo s netrpělivým odrfknutím přikývl. Podívala jsem se na Bonu a viděla, že vévodkyně vrtí hlavou.

„Jsou nádherné,“ řekla sladce, „a budu si těch karet vždycky cenit, jako si cením přátelství s Lorenzem. Raději ale počkám, až mi ukáže Bůh, jaké má se mnou v budoucnu úmysly.“

Galeazzo se zakabonil a mlaskl. „No tak, nekažte legraci,“ obořil se hněvivě na manželku, ale vtom se ozvala Caterina.

„Já jednu chci!“

„Zdá se, Vaše Milosti, že tahle mladá dáma si nepřeje čekat,“ zasmál se Lorenzo.

Vévoda mi s povzdechem naznačil, ať dám jeho netrpělivé dceři kartu. Jen co jsem k ní jednu přistrčila, na rozdíl od ostatních ji hned otočila a protáhla obličej. „Zase ten Blázen. Chci jinou!“

Lorenzo se na mě podíval a pak tiše pronesl: „Může to být dobrá karta, Madonno Caterino. Nemusíte se jí zbavovat.“

Prohlédla jsem si obrázek. Blázen měl v očích nebojácný a nevinný pohled. Hrozil mu strmý pád, ale nebyl ve střehu, připomínal dítě, které neví, jaké nebezpečí na ně číhá. Mohl se rozhodnout, že se otočí, zamířit k horám za sebou a dojít třeba až na vrchol – nebo se mohl po jediném kroku vpřed zřítit do temné propasti.

„Čeká vás dlouhá cesta,“ řekla jsem. Caterina se nahnula před Bonu, aby mě lépe viděla a slyšela. Podepřela si loktem bradu a její dlouhé zlaté kadeře se třpytivě zavlínily. „Nejdůležitější cesta vašeho života,“ pokračovala jsem. „Buďte opatrná a rozvášná, ať se vyhnete nebezpečí.“

Napřímila se, zjevně uchválená. Viděla jsem, že se na mě Lorenzo dívá, vybrala jsem jednu kartu pro sebe a odložila ji stranou.

Galeazzo se usmíval, zaujatý. „Teď určíme pořadí,“ rozhodl a ukázal na mě. „Nejdřív *ona*. Potom nám ukážete kartu vy, Lorenzo, po vás Cicco a nakonec já.“

Otočila jsem svou kartu a slyšela, jak Bona zalapala po dechu.

Viděla jsem ženu v rozevlátém zlatém šatě, sedící na trůnu. Měla na sobě bílou plachetku a na hlavě papežskou tiáru. V jedné ruce držela svatou knihu a ve druhé ferulu, dlouhou tyč zakončenou zlatým křížem.

Byla to papežka, ženská obdoba papeže – skandální obrázek, ale ani trochu jsem se nevyděsila. Cítila jsem k ní důvěru se stejnou jistotou, s jakou jsem důvěřovala Lorenzovi. Prohlížela jsem si krajinu kolem ní, abych věděla, kde bych tu ženu našla; vzadu za ní se prostíral ovocný sad.

Ze zasnění mě vytrhla bolest v holeni, Caterina mě pod stolem kopl.

„To je...“ Zoufale jsem pátrala po slově, které by se Bony nedotklo. *Papežka* nepřicházela v úvahu, stejně jako *kněžka*. „Abatyše,“ řekla jsem nakonec. „Umí dávat moudré duchovní rady.“

Lorenzo si vybral kartu s mužskou verzí té moje – bělovlasý muž se zlatou papežskou korunou. Obrázek byl ale otočen vzhůru nohama a při pohledu na něj jsem se zachvěla obavami.

Lorenzo zvažněl. „Papež, v negativním významu.“

Zírala jsem na kartu a před očima mi běžely stovky prchavých vjemů, příliš početné, aby se daly vyjádřit nahlas: starý mstivý muž hořekující nad mrtvým synem, kroužení kadičelnic, záblesk čepele, prýšticí krev, povzdech podivně známým hlasem: *Lorenzo...*

Když jsem vzhledla, všichni se tvářili zaraženě, museli poznat, že mám strach. Snažila jsem se zformulovat do slov, co jsem viděla. „Je tady pomsta, smutek a velká zrada. Musíte být opatrný, nebo poteče krev.“

Bona se pokřižovala a vévoda s Lorenzem si vyměnili znepokojený vědoucí pohled. „Vím, jak tu záležitost řešit,“ řekl Lorenzo optimistickým tónem, ale cítila jsem, že chce jen uklidnit vévodu Galeazza. „Budu opatrný. Děkuju, Deo.“

„Neberme to tak vážně!“ zvolal Galeazzo. „No tak, tohle má být bezstarostná zábava.“ Příkře se na mě podíval. „Teď přečti Ciccovu kartu a postarej se, ať nám nezkazí oběd.“

Zamumlala jsem omluvu, otočila kartu a oddechla si. Na bílém pozadí zdobeném květinami spočívalo deset blyštivých zlatých mincí. „Získáte velkou peněžní sumu,“ sdělila jsem Ciccovi.

„Protože ho až moc dobře platím!“ zavtipkoval Galeazzo. „A teď se podívejme, jestli mám víc štěstí než můj tajemník.“

Otočila jsem vévodovu kartu. Stejně jako Lorenzova byla obrácená. Král s korunou a v plné zbroji sedící na trůnu. V levé ruce držel zlacený štít, v pravé dlouhý meč s ostrým hrotem. Na kartě vypadaly jeho vlasy zlaté, ale vnitřním zrakem jsem rozpoznala tmavovlasého muže, rozezleného dvorana, který útočil mečem na Lorenza Medicejského.

„Konečně spravedlnost,“ řekla jsem s pocitem satisfakce.

Vévoda se zasmušil. „V jaké věci?“

Snažila jsem se zachovat rozvahu. Zoufale jsem si přála vědět, co Král mečů podnikne a jestli bude jeho počínání úspěšné. Doufala jsem, že vévodu konečně stihne odplata, ale nemínila jsem ho varovat. Nechtěla jsem, aby se mohl bránit.

Předstírala jsem, že si kartu důkladně prohlížím, a pak jsem odpověděla tak nenuceně, jak jsem to svedla. „Brzy se uzavře nějaká záležitost, ale pokud Jeho Milost nevyvine mimořádnou péči, nedopadne pro něj příznivě.“

„Jaká záležitost?“ vyzvídala, rozezlený výskytem dalšího nepříznivého znamení. Kdybych vévodu popudila ještě víc, všichni bychom pocítili jeho hněv.

„Politická,“ odvětila jsem uhlazeně, naznačila, že jde o nějakou tajnost a ujistila vévodu, že se může potížit vyhnout, když se nad kartou zamyslí a objeví nějaké chytré řešení.

Příkývł, předstíral, že rozumí, a zamyšleně na kartu hleděl. Caterina přimhouřila modré oči a pronesla ke mně: „Takže je to pravda... tvoje matka *byla* čarodějnice!“

Prudce jsem vzhledla. Bona Caterinu okřikla: „Dávej si pozor na jazyk!“

Strávila jsem u Bony devět let a nikdy dřív jsem neslyšela, že by Caterinu kritizovala, nebo dokonce napomenula.

Vévodů manželku zpražil hněvivým pohledem. „Caterina žertuje.“ Na důkaz svých slov se zasmál, ale všimla jsem si, že se mu v očích mihl strach.

Hodinu před soumrakem jsem šla do Matteovy komnaty znovu rozdmýchat oheň v krbu. Především jsem ale chtěla být sama, abych se mohla vyplakat. Čím dál víc jsem se o manžela bála. Bona tvrdila, že se dnes vrátí, karta s Viselcem mi však potvrdila, že se mu stalo něco strašného.

Mé náladě taky nepomohlo, jak Bona na karty reagovala. Když se přívětivě rozloučila s Lorenzem, vrátily jsme se mlčky do její komnaty, kde nařídila jedné komorné, ať krabičku z červeného sametu uloží někam, kde ji hned tak neuvidí.

Přiznávám, že jsem dávala velký pozor, kam s ní komorná zamířila. Šla k truhle v rohu místnosti a schovala krabičku pod kožešinový pléd.

Zatímco se Bona převlékala do pohodlnějšího úboru, stoupla jsem si k oknu a zadívala se na vévodovu oboru. Caterina se ke mně připojila. Ujistila jsem se, že si nás vévodkyně nevšímá, a zeptala se: „Madonno, proč jste říkala to o mé matce? Že byla čarodějka.“

„Mělas vidět, jak se tváříš,“ zasyčela Caterina a zakoulela očima. „Namouduši, chvílemi jsi o sobě nevěděla... úplně zabraná do těch vidin!“

„Jak to souvisí s mou matkou?“ namítla jsem. „Znělo to, jako byste se doslechla nějaké zvěsti.“

„Však taky ano,“ potvrdila vyhýbavě.

„Od koho?“

„Od Nonny Beatrice,“ odpověděla. Nonna byla Bonina chůva, která vloni zemřela. Přijela s ní do Itálie, když se Bona provdala za vévodu Galeazza. „Říkala, že tvá matka byla čarodějnice a věštila budoucnost.“

Potlačila jsem nutkání popadnout vévodovu oblíbenou dceru za ramena a zatřást jí. „Co o ní ještě vykládala?“

Caterina pokrčila rameny, na růžových rtech jí pohrával výraz škodolibé radosti. „Jen tohle.“

Víc jsem z ní nedostala. Krátce nato k nám přišla vévodkyně a úsečně poznamenala: „Z věštění osudu nevzejde nikdy nic dobrého.“

Tím téma uzavřela a nevšímala si Caterininých pokusů znovu se k němu vrátit. Po zbytek dne jsem pozorovala slunce putující po nebi a zápolila s narůstajícím strachem. Před setměním mi Bona dala volno. Když se odstrojovala a žádná z komorných si mě nevšímala, udělala jsem něco nehorázného. Šla jsem k truhle, vytáhla z ní krabičku s kartami, schovala ji pod šál a vykročila lodžii k Matteově komnatě.

Z příbytku pro hosty právě vycházel Lorenzo v doprovodu dvou pánů. Všichni na sobě měli jezdecký úbor a nesli sedla.

Napadlo mě, že je zvláštní, když chtějí v tuto pozdní hodinu vyrazit na cestu do daleké Florencie.

Lorenzo mě zahlédl ve chvíli, kdy jsem sahala po klíče, a zavolal na mě. Podal sedlo svému společníkovi, došel ke mně a zeptal se, jestli se mnou může mluvit. „Pokud možno v soukromí,“ dodal, protože se v lodžii pohybovala spousta lidí.

Sklopila jsem zrak. Byla jsem mladá žena a taková žádost od muže, jemuž táhne na třicítku, mi připadala poněkud nevhodná, ale nepostřehla jsem v jeho chování žádný náznak něčeho nečestného. A protože měl mnohem vyšší společenské postavení než já, poslušně jsem odemkla a vyzvala Jeho Magnificenci, ať jde dál. Nevyhnula jsem se přitom odhalení, že pod šálou schovávám sametovou krabičku. Lorenzo to však nekomentoval a já jsem mu nic nevysvětlovala.

Přestože v krbu jen doutnalo pár žhavých uhlíků, místnost byla celkem prohřátá. Zůstala jsem u dveří a Lorenzo stál vedle mě, neodložil plášť ani rukavice. Omluvil se za tu smělou žádost a ujistil mě, že nemá nepatřičné úmysly a jde mu jen o to, aby nás nikdo neslyšel. Odmlčel se a pak dodal: „Jak jsem říkal, vašeho muže dobře znám. Pochopil jsem, že se měl včera vrátit domů.“

„Ano,“ potvrdila jsem rozpačitě, protože jsem hlasem prozradila, že je mi do pláče. Očekávala jsem, že mě bude utěšovat, ale zjevně neměl v povaze lhát, nebo stejně jako já vyčetl z karty s Viselcem hroící nebezpečí.

„To je mi líto,“ pronesl vlídně. „A chápu, že si děláte starosti. Chtěl jsem s ním mluvit, ale už nemůžu odkládat odjezd. Manželka a děti by mi neodpustily, kdybych nebyl o Vánocích doma.“ Dlouze si mě prohlížel. „Mohu vás požádat, abyste mu vyřídila důvěrný vzkaz určený jen pro něj, Madonno?“

„Ovšemže,“ odpověděla jsem a Lorenzo se pousmál nad mým trochu rozhořčeným tónem.

„Jestli se Matteo vrátí do zítřejšího večera, řekla byste mu, že jedu severní cestou a počkám na něj v chatě? Ví dobře, která to je.“

Udiveně jsem zvedla obočí, Florencie přece leží jižně od Pavie a Milána. „Jistě, vyřídím mu to, Vaše Magnificence.“

„Lorenzo,“ opravil mě zvesela a znovu zvážněl. Zabloudil očima ke krabičce v mé ruce. „Bůh vám dal dar, Madonno, takový, jaký je dobré procvičovat diskrétně a předvést ho nemnoha lidem. Těší mě, že ve vás vzbudil zájem. Asi je nemístné, abych vám radil, když se známe tak krátce...“

„Ráda si to poslechnu,“ vyhrkla jsem zpříma.

„Vévodkyně a ostatní to myslí dobře, ale... Nenechejte se odradit. Takový dar by měl být využit. Mějte na mysli podobnost o talentech.“

„Budu na to myslet,“ slíbila jsem.

„Dobře. Tak tedy sbohem, Deo. Bůh vás opatruj.“

„I vás,“ odpověděla jsem.

Dívala jsem se, jak odchází, a náhle jsem věděla úplně jistě, že k našemu příštímu setkání dojde až moc brzy.

Kapitola čtvrtá

Celý večer jsem si prohlížela zlacené ilustrace na kartách. Při pohledu na obrázky jsem tu a tam cítila záblesk poznání a vlastně jsem tolik nemyslela na starosti a chvílemi je úplně pustila z hlavy. Když mě zmohlo vyčerpání, uložila jsem karty do krabičky a schovala ji do truhly v nohách postele.

Spalo se mi špatně, neustále mě budily kapky zmrzlého deště bušící do okna. Bouře utichla až před svítáním. V poledne se mraky roztrhaly, led na oknech roztál pod hřejivými slunečními paprsky a z Boniny komnaty bylo znovu vidět do obory, zmrzlé a třpytivé.

Šestého dne před Vánoce vládla v pavijském hradě slavnostní atmosféra a přípravy na pouť do Milána nabíraly ob-

rátky. Dokonce i Bona zapomněla na incident s mladou ženou a mou reakci na trumfové karty. V předvánočním období byla ještě šlechetnější než obvykle. Uspořádala pro svoje služebnictvo a dvořany pohoštění ve velké jídelně: sladký milánský chleba *pannetone*, sýr a víno. Na nic z toho jsem neměla chuť. Když mi vévodkyně krátce po poledni dala volno, šla jsem zapálit oheň v Matteově komnatě a potom jsem z jihozápadní věže celé hodiny vyhlížela k Římu.

Za soumraku jsem uviděla, že přes Lombardskou nížinu cválá kůň s jezdcem, černí na pozadí šednoucí oblohy, sněhu a ledu. Zaplavila mě radost a nesmírná úleva.

Teprve když se jezdec blížil k hradnímu příkopu, všimla jsem si druhého muže, nebo spíš těla bezvládně visícího v sedle. Zalapala jsem po dechu a s vykasanými sukněmi se rozběhla ven.

Bezvládný muž byl Matteo, dlouhé nohy po jedné straně zpěněného oře a z druhé strany hlava a trup, paže děsivě ochablé. Kdyby ho jezdec pevně nedržel, mohl snadno sklouznout na zem.

Vykřikla jsem v domnění, že je můj muž mrtvý, když ale jezdec sesedl a začal ho sundávat z koně, Matteo zasténal.

Vzpomínám si jen matně, co se dělo – jezdec ho nesl do postele, žádal o doktora, ostatní se sbíhali na pomoc. Vybavuju si ale detaily: Matteovy oči s rudými bělmy, fialové zhmožděninny na tvářích a čele, zpocenou, kluzkou kůži, křeče v končetinách, když se mu bolestně sevřely útroby. Držela jsem manželovi hlavu, zatímco zvracel žlutozelenou tekutinu s příměsí krve. Otírala jsem mu tváře studeným hadříkem, který mi kdosi podal, a volala jeho jméno, ale nepoznával mě.

Pokud jsem ho měla ztratit, pokud musel umřít, proč neodešel ze světa jako Viselec, ochablý, klidný, smířený s osudem? Proč musel tak hrozně trpět? Bona tvrdila, že je Bůh milosrdný a spravedlivý, ale při Matteově umírání jsem neviděla nic než krutost.

Mor, zašeptal někdo a pokřižoval se, o mor však nešlo. Bónin felčar dorazil s pijavicemi a jakýmsi hořkým nápojem,

jenže Matteo i to málo, co byl schopen polknout, vyzvracel, a přikládání pijavic nemělo smysl.

Doktor prohlásil, že je to horečka, ale nic takového jsem ještě neviděla. Matteo nikoho nepoznával, ani Cicca, který přišel celý vydešený a dlouho se nezdržel. Bona mě nutila, ať si odpočinu; připadalo mi to jako absurdní návrh. Ztratila jsem ponětí o čase, netušila jsem, že se blíží svítání. Nabídla se, že u Mattea posedí. Poslala jsem všechny pryč, chtěla jsem s ním být sama.

Když se přes rozevřené okenice prodralo světlo, Matteo sebou přestal zmítat. Zavřela jsem je s nadějí, že se prospí. V krbu kupodivu praskal oheň, někdo ho musel prohrábnout. Otočila jsem se ke svému muži, ležícímu nehybně pod tmavou propocenou přikrývkou, a zaslechla ochraptělé hlesnutí.

„Lorenzo.“

Rychle jsem se posadila na židli u postele a přiložila Matteovi studenou ruku na tvář. Z jeho očí číselá děsivá prázdnota, obličej měl popelavý nádech.

„Lorenzo se vrací do Florencie,“ řekla jsem. Nemělo smysl zmiňovat se o zajíždce na sever a plánech na tajnou schůzku. Beztak už pokračoval v cestě domů. „Netrap se kvůli němu.“

Víčka se mu zachvěla. „Deo,“ zasípal ochraptěle.

Přitiskla jsem klouby prstů ke rtům. „Ach, Matteo. Matteo, můj ubohý drahoušku...“

„Umírám,“ zašeptal.

„To nedopustím,“ vzlykala jsem, zaplavena oslepující bolestí. Matteo netrpělivě pohnul pravou rukou a sotva slyšitelně požádal o psací brk.

Běžela jsem k jeho stolku, vzala brk a lahvičku s inkoustem. Pak jsem k lůžku přinesla pevnou podložku a pergamen, pomohla Matteovi do sedu a podepřela ho polštáři.

Zkusil smočit brk v inkoustu, neměl však sílu udržet ho v ruce. Ztrápeně zasténal a zavřel oči, ale potom se ovládl a podíval se na mě. „Přísahaj,“ splynulo z jeho sinalých, třesoucích se rtů.

„Udělám pro tebe cokoli,“ ujistila jsem ho.

Na čele se mu perlil pot, když s krajním úsilím formuloval slova. „Odvez mě do San Marca. A přečti... moje papíry, potají. Řekni Lorenzovi: *Romulus a vlk tě chtějí zabít.*“

Náhle se odmlčel.

„Dobře. Přisahám,“ špitla jsem.

Celý se napjal, vyšel z něj hrozný přidušený zvuk, roztřásl se a začal zběsile kopat a mlátit rukama. Snažila jsem se ho udržet v klidu, aby si ještě víc neublížil, ale neměla jsem dost síly.

Po chvíli znehybněl, zavřel oči a dýchal čím dál namáhavěji. Za další půlhodinu vydechl naposledy a jeho oči se pomalu otevřely. Podívala jsem se do nich a věděla, že je Matteo mrtvý.

Omyla jsem ho vodou, kterou tam někdo přichystal do la-voru. Oblékla jsem ho do nejlepší tuniky a kamaší, lehla si vedle něj a držela ho za ruku tak dlouho, než někdo zaklepal na dveře.

Nereagovala jsem, ale protože jsem zapomněla zamknout, dveře se vzápětí otevřely a dovnitř vešla Bona. Snažila se mě přemluvit, ať vstanu, ale odmítala jsem Mattea opustit. Odešla a přivedla ostatní včetně rozespalého a rozcuchaného Cicca. Když ten hromotluk, obvykle stoický, uviděl svého nadaného žáka, rozeštkal se. I on se pokoušel zvednout mě z lůžka, pevně jsem však manžela držela. Musel požádat o pomoc dalšího muže a nakonec mě od milovaného Mattea odtrhli.

Vřískala jsem a zmítala sebou, vzlykající Cicco mě musel držet, abych si nezpůsobila zranění. Když mi došly síly a sedla jsem si, Bona mi vnutila doušek podivně trpkého vína. Přivedla s sebou kněze, otce Piera, který počkal, až upadnu do stavu malátné ospalosti, a pak mi řekl, že se s tím musím smířit. „Jsme v rukou Božích a tohle je vůle Páně.“

„Bůh je vrah a lhář,“ odpověděla jsem apaticky. „Žádá, abychom se modlili, a pak nás nevyslyší. Posílá na nás zloduchy a s jejich oběťmi nemá slitování.“

„*Deo*,“ pokárala mě zděšená Bona. „Kéž ti Bůh milosrdně odpustí.“ Pokřížovala se, přikryla si oči a rozplakala se.